

Anglicismer i IT-terminologi i kroatisk och svensk press

Knezić, Lucija

Master's thesis / Diplomski rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:131:155456>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-30**

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
University of Zagreb
Faculty of Humanities
and Social Sciences

Repository / Repozitorij:

[ODRAZ - open repository of the University of Zagreb
Faculty of Humanities and Social Sciences](#)

ZAGREBS UNIVERSITET
FILOSOFISKA FAKULTETEN
INSTITUTIONEN FÖR SKANDINAVISTIK

Lucija Knezić

Anglicismer i IT-terminologi i kroatisk och svensk press
Anglicizmi u terminologiji IT-a u hrvatskom i švedskom tisku
Anglicisms in IT terminology in Croatian and Swedish press

Magisterarbete

Handledare:

Goranka Antunović, fil. dr

Zagreb juli 2021

Abstract

In this master's thesis, I research the use of Anglicisms in IT terminology in Croatian and Swedish press. This study also gives a theoretical overview of Anglicisms, IT terminology and the processes of language borrowing and adaptation. For my corpus I used three Croatian and three Swedish newspapers in digital format. In these papers I have focused on articles about technology.

I have studied which language uses more Anglicisms and which types of Anglicisms are most common in both languages. My main goal has been to see how Croatian and Swedish use Anglicisms in technological terminology and what similarities and differences exist in the use of Anglicisms between these two languages.

Key words: terminology, IT, Anglicism, Croatian, Swedish

Sammanfattning

I detta magisterarbete har jag undersökt användningen av anglicismer i IT-terminologi i kroatisk och svensk press. Denna undersökning ger också en teoretisk översikt över anglicismer, IT-terminologi och processer för språkinlåning och lånordanpassning. För min korpus använde jag tre kroatiska och tre svenska tidningar i digitalt format. I dessa tidningar fokuserade jag på artiklar som handlar om informationsteknologi.

Har jag undersökt vilket språk som använder fler anglicismer och vilka typer av anglicismer som är vanligast på båda språken. Mitt huvudmål har varit att se hur kroatiska och svenska använder anglicismer i teknologisk terminologi och vilka är några av likheterna och skillnaderna som finns i användningen av anglicismer mellan dessa två språk.

Nyckelord: terminologi, IT, anglicism, kroatiska, svenska

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
2	Lånord	2
2.1	Inlåningsstrategier	2
2.2	Integration	2
2.3	Typer av lånord	3
2.3.1	Ordlån	3
2.3.2	Begreppslån	3
2.3.3	Blandlån	3
2.3.4	Pseudolån.....	4
3	Engelska – ett internationellt språk	5
4	Anglicismer.....	6
4.1	Typer av anglicismer	6
5	Engelska inom IT industrin	8
6	IT-terminologi.....	9
6.1	Anglicismer i IT-terminologi i kroatiskan	9
6.1.1	Hur en IT term kommer in i kroatiskan?	10
6.2	Anglicismer i IT-terminologi i svenskan	11
6.2.1	Svenska ord	11
6.2.2	Främmande ord	12
7	Anpassning av lånord i målspråket	13
7.1	Ortografisk anpassning	13
7.2	Morfologisk anpassning	14
7.3	Semantisk anpassning.....	15
8	Syfte och hypoteser	16
9	Metodologi.....	17
9.1	Korpus	17
9.1.1	Večernji list.....	18
9.1.2	PCchip.....	18
9.1.3	Bug	19
9.1.4	Aftonbladet	19
9.1.5	Nyteknik	19
9.1.6	Mobil	19
9.2	Ordlistor	20

9.2.1	Den svenska ordlistan	20
9.2.2	Den trespråkiga ordlistan.....	20
10	Resultat	21
11	Resultat av kvantitativ analys	22
11.1	Kvantitativa data av de analyserade korpusarna.....	22
11.1.1	Kvantitativa data av den kroatiska korpusen.....	22
11.1.2	Kvantitativa data av den svenska korpusen.....	23
11.2	Analys enligt lånordstyp.....	23
11.2.1	Analys enligt lånordstyp av kroatiska korpusen	23
11.2.2	Analys enligt lånordstyp av svenska korpusen	24
12	Resultat av kvalitativ analys.....	26
12.1	Kvalitativ analys av den kroatiska korpusen	26
12.1.1	Ortografisk anpassning	26
12.1.2	Morfologisk anpassning.....	27
12.1.3	Semantisk anpassning	29
12.2	Kvalitativ analys av den svenska korpusen	29
12.2.1	Ortografisk anpassning	29
12.2.2	Morfologisk anpassning.....	30
12.2.3	Semantisk anpassning.....	32
13	Diskussion	33
14	Slutord.....	35
Sammanfattningar		36
	Sammanfattning.....	36
	Summary	36
	Sažetak	37
Litteratur		38
Källor till lånords och modellens betydelse.....		40
Bilagor		41
	Bilaga 1-Svensk ordlista	41
	Bilaga 2-Trespråkig ordlista	47

1 Inledning

IT är ett av de snabbast utvecklande områdena i världen idag. Nya termer skapas dagligen och det är därför jag tror att det skulle vara intressant att göra en analys av denna terminologi och se vilka är de viktigaste skillnaderna och likheterna mellan svenska och kroatiska. Jag tror också att det skulle vara användbart att sammanställa en ordbok baserad på de termer som jag hittat i min korpus.

Syftet med den här masteruppsatsen är att analysera skillnader och likheter i användning av IT-terminologi i svensk och kroatisk press.

Magisterarbetet består av två huvuddelar. Den första delen är en teoretisk ram, där jag beskriver lånord, deras anpassning till målspråket samt IT-terminologi i allmänhet. Den andra delen omfattar en detaljerad analys av resultat från min svenska respektive kroatiska korpus. Den här praktiska delen av min uppsats är indelad i två delar, där jag presenterar först kvantitativ och sedan kvalitativ analys. Den kvantitativa delen av min analys representerar undersökningens numeriska resultat. Den kvalitativa analysen förklarar hur de studerade lånorden anpassats eller inte anpassats till det kroatiska och svenska språksystemet.

2 Lånord

Chrystal (1998: 13) definierar ett lånord som en 'övergripande term för samtliga låntyper som de olika inlåningsstrategierna ger upphov till och ibland endast med syftning på en enda låntyp, direktlån, dvs. den direkta överföringen av främmande morfem'.

När ett språk saknar en term för något objekt eller begrepp, brukar det låna termen som används av det språk som objektet eller begreppet härstammar ifrån¹. Språk lånar ord fritt från varandra. Vanligtvis händer detta när något nytt objekt utvecklas för vilket låntagandespråket inte har något eget ord. Processen av språkinlåning påvisar också långgivandespråkets kraft och karaktär. Till exempel, vittnar det stora antalet ord som betecknar finansinstitut som lånats från italienska av de andra västeuropeiska språken på den tidigare vikten av de italienska bankirerna².

Chrystal (1988: 13) säger att ett lånord brukar beskrivas från två synvinklar. Den första är ordets inlåningsstrategi och den andra är ordets integrering i det låntagande språket.

2.1 Inlåningsstrategier

Inlåningsstrategi beskriver huruvida ett språk lånar både betydelse och form av ett ord (direktlån) eller bara dess betydelse (översättningslån, betydelselån). Det finns två typer av inlåningsstrategier, import och substitution (Chrystal 1988:14). Genom import får språket direktlån och genom substitution får det olika typer av nybildningar och semantiska utvidgningar som bildas av inhemska element, till exempel översättningslån och betydelselån (ibid.).

2.2 Integration

Integration av ett lånord visar i vilken utsträckning ordet är integrerat i det låntagande språket (Chrystal 1988: 16). När man klassificerar ord enligt graden av integration i det låntagandespråket skiljer man mellan lånord, främmande ord och citatord. Ett vanligt problem som uppstår när man analyserar lånord är differentiering mellan lånord och främmande ord. Båda kategorierna tar över både form och innehåll från det långivande språket men hos lånord är anpassning mer uppenbar och antalet användare är större. Med

¹ <https://www.britannica.com/science/linguistics/Historical-diachronic-linguistics#ref411898> (21.2.2020.)

² <https://www.britannica.com/science/linguistics/Historical-diachronic-linguistics#ref411898> (21.2.2020.)

andra ord har lånord en stor grad av integrering i det låntagandespråket, medan främmande ord behåller sina främmande kännetecken. (Chrystal 1988: 16)

2.3 Typer av lånord

Lånord kan klassificeras på många olika sätt, men i det här magisterarbete använder jag Lars-Erik Edlunds och Birgitta Henes uppdelning (1996). De delar upp lånord i tre huvudkategorier: ordlån, begreppslån och blandlån.

2.3.1 Ordlån

Ordlån eller direktlån är resultat av import av långivandespråkets morfem (Edlund – Hene 1996: 33). Ordlån kan anpassas till svenskans uttal, stavning och böjning, men detta behöver inte hända (ibid.). Om direktlån är anpassade till målspråket, kallas de för anpassade direktlån. Som exempel använder författarna orden *code* och *kod* som anses båda som ordlån, men det andra exemplet är integrerat i det svenska språksystemet och det första inte. Olikheten är graden av deras anpassning till svenska språksystemet. Ordlån kan också användas för att bilda nybildningar inom låntagande språket, till exempel *budgetdator*.

Ljung (1988: 61) definierar direkta lån som ord, fraser eller uttryck som inte är översatta och som används som vanliga ord eller som specialisttermer inom ett visst ämnesområde.

2.3.2 Begreppslån

Begreppslån är resultat av substitution av ordmodellens morfem (Edlund – Hene 1996: 34). De delas in i två grupper: översättningslån och betydelselån.

Översättningslån är ordagranna översättningar av olika typer av uttryck eller ord, till exempel *flagship*>*flaggskepp*. Betydelselån är ord där ett etablerat inhemskt ord får en ny betydelse efter en ordmodell i långivandespråket, till exempel *mouse*>*mus* (Ljung 1988: 72–80).

2.3.3 Blandlån

Blandlån eller hybridsammansättningar är resultat av både import och substitution av ordmodellens morfem, till exempel *streamingtjänst*. Det nya ordet och det nya morfem som introduceras kan man använda för att bilda nya ord i det låntagandespråket.

2.3.4 Pseudolån

Edlund och Hene definierar pseudolån som ord som introducerats som nybildningar med hjälp av ett eller flera morfem från ett långivandespråk men utan motsvarande betydelse i långivandespråket (Edlund och Henne 1996a: 36). Som exempel anger de bl.a. *smoking*.

3 Engelska – ett internationellt språk

Ett språk kan bli ett internationellt språk av många olika skäl: historia, politik, inflytelserik litteratur, antal talare eller enkel grammatik. Alla dessa skäl bidrar till att ett språk utvecklas till ett globalt språk, men de viktigaste orsakerna är politisk och militär makt. Latinet var inte det mest inflytelserika språket i världen eftersom många människor talade det, utan för att människor som talade det var de mäktigaste i världen med världens mäktigaste armé (Crystal 2004: 7).

I dag är engelska det mest talade språket i världen. Det talas i 101 länder, medan arabiska talas i 60, franska i 51, kinesiska i 33 och spanska i 31³. Det är också det mest lärda främmande språk i världen. Dessa faktorer leder till slutsatsen att engelska är världens främsta *lingua franca* (Crystal 2004: 4). Behovet av att välja ett språk som *lingua franca* för hela världen uppstod omkring 1950-talet då många internationella institutioner, som Världsbanken, UNESCO och UNICEF, grundades (Crystal 2004: 12). Folk insåg snabbt att det skulle vara mycket komplicerat och dyrt att översätta internationell dokumentation som dessa institutioner skulle producera. Därför beslutade de att det skulle vara mycket lättare om alla skulle prata, i alla fall inom dessa institutioner, bara ett språk.

Enligt Foyewa (2015: 35–36) finns det tre huvudskäl till varför engelska valdes för den här rollen. Från slutet av 1500-talet till mitten av 1900-talet var Storbritannien ett av de mäktigaste koloniala imperierna i världen. Under Industriella revolutionen var de också den mäktigaste industriella styrkan i världen. Den sista anledningen till att engelskan blev så mäktig var det faktum att i början av 1800-talet USA började utvecklas som världens mäktigaste ekonomi⁴.

³ <http://theconversation.com/the-english-language-is-the-worlds-achilles-heel-93817> (7.1.2020.)

⁴ <http://www.eajournals.org/wp-content/uploads/English-The-International-Language-of-Science-and-Technology.pdf> (7.1.2020.)

4 Anglicismer

Anglicismer har studerats av många lingvister och därför finns det många definitioner av denna term. Eftersom ämnet till mitt magisterarbete är anglicismer i svenska och kroatiska kommer jag att ge några definitioner av anglicismer som konstruerats av kroatiska och svenska språkvetare eller språkinstitutioner. Svensk Ordbok utgiven av Svenska Akademin (SO) definierar en anglicism som *språkligt uttryckssätt som är typiskt för engelskan och som uppträder (efterbildat) i annat språk*⁵. Leksikografski zavod Miroslav Krleža definierar en anglicism som ”*ett ord hämtat från engelska som har anpassats till låntagarens språksystem. Sådana ord fungerar som infödda ord trots att de betecknar föremål och fenomen av engelskt ursprung*”⁶.

Båda dessa definitioner kan betraktas som ekvivalenter till Antunovićs (1999: 12) smala definition av anglicismer. Hon definierar en anglicism som *ett ord lånat från engelska som ett främmande ord och som, under överföringen, anpassas till det mottagande språket för att integreras i dess språkliga system*.

En bred definition av en anglicism säger att *en anglicism är alla ord som lånats från engelska som betecknar ett objekt eller ett begrepp som är en integrerad del av engelska kulturen och civilisationen. Detta ord behöver inte ha engelskt ursprung men det måste anpassas till engelska språksystemet* (Filipović 1999:13).

Det är mer adekvat att använda den breda definitionen av en anglicism eftersom den smala inte förklarar varför vissa engelska ord överförs till andra språk och vilka av dessa ord kan betraktas som engelska.

4.1 Typer av anglicismer

Anglicismer kan delas in i två grupper. Den första gruppen kallas direkta anglicismer och den andra kallas indirekta anglicismer (Antunović 1999: 14) En direkt anglicism utvecklas direkt från ett engelskt ord till en anglicism genom anpassningsprocessen. Ett engelskt ord i den här definitionen underförstår alla ord som har anglosaxiskt ursprung. Anglicismer som tillhör denna grupp kan också kallas primära anglicismer (ibid.).

Indirekta anglicismer bildas inte direkt från ett engelskt ord till en anglicism. Namnet antyder att processen är indirekt vilket innebär att det finns några faktorer som ingriper och därmed

⁵ <https://svenska.se/tre/?sok=anglicism&pz=1> (30.5.2021)

⁶ Alla översättningar från engelska och kroatiska L.K.

gör den direkta utvecklingen omöjlig. Indirekta anglicismer kan också kallas sekundära anglicismer (ibid).

5 Engelska inom IT industrin

År 1965 sade Gordon Moore, grundare av Intel, att hastigheten på våra datorer kommer att fördubblas vartannat år. Detta kallas Moore-lagen⁷. Idag fördubblas hastigheten på våra datorer var 18:e månad⁸.

IT-industrin är också en av de mest lönsamma industrierna i världen. År 2019 var de tre mest framgångsrika företagen i världen IT-företag (Apple, Microsoft och Amazon)⁹. Många av dessa företag är baserade i engelsktalande länder som USA eller Storbritannien, så alla som kommer dit för att jobba måste prata engelska (Hirdvainis 2004: 1). De flesta av dessa företag har kontor över hela världen men även där används engelska som ett primärt språk eftersom det gör kommunikation mellan alla enheterna snabbare och effektivare.

Idag är engelsktalande länder inte de enda som producerar ett stort antal tekniska innovationer. Enligt Global Innovation Index rapporten från 2019 är några av de mest innovativa länderna, förutom USA, Japan, Singapore och Kina¹⁰. Engelska är dock fortfarande det dominerande språket när det gäller att skapa IT-terminologi eftersom även program som produceras i Kina eller Japan ursprungligen skapas, i de flesta fall, på engelska och sedan översatts till andra språk (Hirdvainis 2004: 2).

Slutligen är det viktigt att nämna att 45 av de 50 mest teknologiskt avancerade universitet i världen använder engelska som undervisningsspråk¹¹.

⁷ <https://www.investopedia.com/terms/m/mooreslaw.asp> (2.6.2021.)

⁸ <https://enterpriseproject.com/article/2020/9/moores-law-what-means-today> (2.6.2021.)

⁹ <https://www.statista.com/statistics/263264/top-companies-in-the-world-by-market-value/> (22.5.2020.)

¹⁰ <https://www.globalinnovationindex.org/gii-2019-report> (22.5.2020.)

¹¹ <http://www.eajournals.org/wp-content/uploads/English-The-International-Language-of-Science-and-Technology.pdf> (22.5.2020.)

6 IT-terminologi

Enligt Sveriges Terminologicentrum kan *terminologi* betyda två saker¹². Å ena sidan representerar terminologi en samling ord och uttryck som ingår i ett fackområde – det som man menar med till exempel ”biologisk terminologi”. Med andra ord är en term en benämning på ett begrepp som tillhör ett fackområde. Å andra sidan är terminologiläran om hur dessa ord och uttryck bildas, struktureras, utvecklas, används och beskrivs. Det kallar terminologer för terminologiläran¹³. Terminer kan delas upp i två grupper. Den första är *enordsterm*, den här gruppen består av enkla termer som till exempel *dator*. Den andra gruppen är *Flerordsterm* och den här gruppen består av termer som *optisk zoom*. De flesta termer i en ordlista är substantiv i singular men det är också möjligt att de förekommer som verb, adjektiv och adverb¹⁴.

Terminologi spelar en viktig roll i förståelsen av sammanhang i specialiserade texter. Om man inte känner till terminologi är det troligt att man kommer att ha problem med läsförståelse.

Som tidigare nämnts är IT-området världens snabbast utvecklande område. Det har blivit en viktig del av vårt vardagliga yrkes- och privatliv. Det har blivit så viktigt att det inte längre är ett alternativ att använda teknik, utan en nödvändighet eftersom det är troligt att man, oavsett vad ens yrke är, använder någon typ av teknologi i sitt arbete.

6.1 Anglicismer i IT-terminologi i kroatiskan

Den första systematiserade ordboken om teknisk terminologi i Kroatien publicerades år 1984 i Zagreb. Ordboken sammanställdes av Vladimir Muljević och markerade början på undersökning av teknologisk terminologi i landet. I dag är den här ordboken helt föråldrad men den har stort historiskt värde. Under de följande 20 åren publicerades flera IT / tekniska ordböcker. Jag vill påpeka bara en av dem, nämligen den som skrevs av Miroslav Kiš (2000), eftersom den är den mest omfattande kroatiska IT-ordboken som hittills publicerats. En annan viktig händelse för IT-terminologi i Kroatien hände också år 2000. Det var översättning av Microsoft Office till kroatiska (Mihaljević 2003: 31). Även om man har

¹² <https://terminologiframjandet.se/h552a9FtZ/vad-ar-terminologi/> (17.5.2020.)

¹³ <https://terminologiframjandet.se/h552a9FtZ/vad-ar-terminologi/> (17.5.2020.)

¹⁴ <https://terminologiframjandet.se/h552a9FtZ/wp-content/uploads/2019/09/Terminologiguiden-1-sida-per-sida.pdf> (17.5.2020.)

försökt etablera kroatisk dataterminologi, är kroativering av dataterminologi dock fortfarande ganska dålig.

Det största problemet, enligt Mihaljević (2003: 12–13), är att det finns flera adekvata termer för ett begrepp som accepteras av lingvistik. Med andra ord, finns dessa termer med i ordböcker och accepteras som adekvata termer som man kan använda för att förklara ett visst begrepp. Till exempel, för begreppet *interface* finns term *interfejs*, *međusklop*, *sučelje* och *interface* och alla dessa termer används lika ofta på kroatiska. Detta påvisar en brist på standardisering av IT-terminologi i kroatiska. Ett annat problem i kroatisk IT-terminologi är brist av adekvata kroatiska ekvivalenter för några termer som accepteras av lingvistik. Det bästa exemplet här är *hardware*. I kroatiskan finns flera möjligheter som *hardver*, *očvršje*, *sklopovlje*, *sklopovi*, *strojevina*, *sklopovska oprema* och så vidare, men inga av dessa lösningar anses vara behändiga eller standardiserade. Det sista problem som Mihaljević pratar om är att experter är oeniga i frågan om vi ska använda engelska termer i kroatisk IT-terminologi eller vi skulle bygga kroatiska ekvivalenter. Vissa tror att engelska termer kommer att göra internationell kommunikation mycket enklare, medan andra tror att det bidrar till att det kroatiska språket försvagas.

6.1.1 Hur en IT term kommer in i kroatiskan?

En IT term kan komma in i kroatiskan på fyra sätt: inlåning av en term från ett främmande språk, terminologisering av ett allmänt ord, skapande av nya kroatiska termer eller förbindning av flera ord som tillhör allmänt språk för att förklara en engelsk term (Mihaljević 2003: 96).

Om kroatiska hämtar ett namn från engelska då kan detta lånord stavas exakt som på engelska (*display*) eller kan det anpassas till det kroatiska språksystemet (*displej*) (Mihaljević 2003: 97).

Den andra möjligheten är att börja använda ett allmänt ord som en term. I det här fallet är det ganska vanligt att kroatiska lånar betydelse från engelska, till exempel *mouse* > *miš* (Mihaljević 2003: 106)

Den tredje möjligheten är att skapa nya kroatiska ord, till exempel *interface* > *sučelje* (Mihaljević 2003: 100)

Det fjärde fallet är att förbinda flera ord från allmänt språk för att använda dem som en term, till exempel *software*>*programska podrška* (Mihaljević 2003: 12)

I de flesta fall kommer nya IT-termer från engelska, varför de kallas anglicismer. Enligt normen för kroatiska språket¹⁵, rekommenderas det att alltid ersätta en anglicism med den kroatiska motsvarigheten, men i IT-terminologin respekteras detta inte alltid.

6.2 Anglicismer i IT-terminologi i svenskan

Det finns två huvudinstitutioner som bedriver terminologiskt arbete gällande IT i svenska. De är *Institutet för språk och folkminnen* och *Svenska datatermgruppen*¹⁶. *Svenska datatermgruppen* arbetar med *Institutet för språk och folkminne* och de ger rekommendationer om hur aktuella datatermer bör hanteras på svenska. I gruppen ”ingår företrädare för bland annat språkvården, dagspressen, branschpressen, etermedier, högskolor och företag inom databranschen”¹⁷. Målet för Datatermgruppen är att skapa adekvat svensk terminologi inom områden där engelska termer dominerar, samt att harmonisera den befintliga terminologin genom att analysera begreppen och tillhandahålla rimliga definitioner och förklaringar¹⁸. Gruppen har lyckats att etablera sig som ”referens för korrekt svensk datorterminologi, och rekommendationerna får mark och dyker upp i media och som en del av nyligen publicerade ordlistor”¹⁹.

I sitt termarbete följer Datatermgruppen två principer: Svenska ord och Främmande ord.

6.2.1 Svenska ord

Datatermgruppen rekommenderar att alltid använda ett svenskt ord som redan används hellre än att låna ett nytt ord från engelska. För de flesta främmande ord som svenskan lånar in, finns det redan en svensk ekvivalent. Därför finns det ingen bra anledning att använda en engelsk term om man kan använda en term som redan finns på svenska. Som exempel nämner de *printer* och *skrivare*.

¹⁵ <https://jezik.hr/standardni-jezik.html> (20.5.2020.)

¹⁶ <https://www.isof.se/sprak/sprak-och-it/datatermer.html> (15.3.2020.)

¹⁷ <https://www.isof.se/sprak/sprak-och-it/datatermer.html> (15.3.2020.)

¹⁸ <https://dataterm.termado.net/principer/rekommendationer/> (15.3.2020.)

¹⁹ Översättning L.K. från <http://dataterm.termado.net/in-english/> (15.3.2020.)

Om det inte finns en svensk term som redan används, är det bäst att skapa den. I det här fallet finns två möjligheter. Å ena sidan, kan man skapa ett översättningslån och å den andra kan man skapa en nykonstruerad term²⁰. Båda principer har några problem.

Översättning av vissa termer kan vara ganska svår och det kan hända att varken experter och lekmän accepterar termen. Den här situationen hände med översättning av termen *desktop publishing*. Datatermgruppen föreslog *skrivbordssätter* som dess ekvivalent men människor ville inte acceptera det. Men ibland fungerar översättning jättebra och termen finns i allmänt bruk ganska snabbt (*homepage* > *hemsida*)²¹.

Samma sak kan hända när man skapar en nykonstruerad term. I några fall föredras ett nykonstruerat ord (*display* > *bildskärm*) och ibland kan det vara svårt att skapa en bra svensk term²².

6.2.2 Främmande ord

Det konstaterades redan att engelskan spelar en viktig roll för svensk IT-terminologi. Enligt Datatermgruppen är problemet inte inlåning av engelska termer utan brist av deras anpassning till det svenska språksystemet²³. Som vi redan kunde se, rekommenderar de att låna term för ett begrepp för vilka svenska saknar adekvata uttryck. Problemet dyker upp när man inte anpassar dessa främmande ord enligt svensk böjning, stavning, ordbildning, uttal, ordföljd och syntax. Ej anpassade termer är ganska svårt för svenskar att veta hur de ska uttalas, böjas eller stavas på svenska²⁴.

²⁰ <http://dataterm.termado.net/principer/rekommendationer/> (15.3.2020.)

²¹ <http://dataterm.termado.net/principer/rekommendationer/> (15.3.2020.)

²² <http://dataterm.termado.net/principer/rekommendationer/> (15.3.2020.)

²³ <http://dataterm.termado.net/principer/rekommendationer/> (15.3.2020.)

²⁴ <http://dataterm.termado.net/principer/rekommendationer/> (15.3.2020.)

7 Anpassning av lånord i målspråket

”Inlåning av ord börjar med överföring av några språkliga element från källspråket till målspråket”²⁵ (Antunović 1992: 213). Under denna process händer några språkliga förändringar av källspråkliga element. Anledningen till detta är skillnader som finns mellan två språksystem vilket betyder att källspråkliga element måste anpassas till målspråket. I det sammanhanget är det viktigt att påpeka att engelskan och svenskan, som är germanska språk båda två, liknar varanandra mer än engelskan och kroatiskan (ett slaviskt språk). Under språkinlåningen sker två viktiga processer, nämligen substitution och integration (se kapitel 2).

Teoretiska ramen för mitt magisterarbete är undersökningen och slutsatser på engelska lånord i svenskan av G. Antunović beskrivna i Antunović 1992. Hennes arbete baseras på R. Filipovićs teori om lånordanpassning (Filipović 1986: 1990).

Det finns fyra typer av anpassning: fonologisk, morfologisk, ortografisk och semantisk. I det här magisterarbete analyserar jag bara morfologisk, ortografisk och semantisk anpassning. I det här kapitlet ska jag därför ge en kort överblick över dessa tre typer av anpassning och jag kommer inte att förklara fonetisk anpassning.

7.1 Ortografisk anpassning

Ortografisk anpassning innebär anpassning av lånord till målspråkets ortografiska system. Det finns fyra möjligheter under den här anpassningen – målspråkets ortografi kan bestämmas

- a) enligt källspråkets uttal
- b) enligt källspråkets skriftliga form
- c) genom kombination av källspråkets uttal och skriftliga form
- d) genom inflytande av ett lånförmedlande språk.

Svenskans ortografiska system är ganska liknande engelskans system. Svenska innehåller alla bokstäver som engelska och dessutom *ö*, *ä* och *å*. Å andra sidan är det kroatiska och det engelska systemet mer olika. Kroatiska använder inte *w* och *y* medan engelska inte använder *č*, *ć*, *ž*, *đ*, *dž*, *š*, *lj* och *nj*.

²⁵ Alla översättningar från engelska och kroatiska L.K.

I svenskan kan vi se en tendens att behålla engelska sättet att skriva. Förr²⁶ var det vanligare att anpassa ett lånord till målspråkets ortografi, men med förstärkning av engelskans roll i världen och internationalisering av vardagliga livet, har det blivit vanligare att bevara engelskans stavning (Antunović 1992: 215). På kroatiska finns en starkare tendens att anpassa lånorden till det kroatiska språksystemet (Antunović *ibid.*). Uppgifterna från denna undersökning visar dock att detta inte gäller IT-språk i tidningar. Angående tidningsspråk, kan man på grund av data som samlats in i denna undersökning, dra slutsatsen att kroatiska inte anpassar lånords stavning med samma frekvens som svenska.

7.2 Morfologisk anpassning

Morfologisk anpassning visar hur målspråkets morfologiska mönster tillämpas på lånord, i detta fall på anglicismer. Morfologin omfattar två aspekter: den lexikaliska aspekten och den grammatiska (Antunović 1992: 233).

Den lexikaliska aspekten studerar morfologisk komposition av lånord medan den grammatiska aspekten studerar grammatiska kategorier och förändringar som händer i lexems grundform. I anpassning av grammatiska morfem från källspråket till målspråket, finns två möjligheter. Den första är att målspråket behåller källspråkets grammatiska morfem. Den andra är att källspråkets grammatiska morfem ersätts med motsvarande målspråkets morfem. Dessa två processer kallar man *import* respektive *substitution*. I engelsk – svensk ordinlån är substitution vanligare än import (Antunović 1992: 233).

R. Filipović (1986: 72) kallar morfologisk substitution för transmorfemisation och beskriver tre typer av transmorfemisation: noll, kompromiss och fullständig. Noll transmorfemisation omfattar lånord som består av samma lexikaliska morfem och grammatiska nollmorfemet som källspråkets modell. Det betyder att lånord inte anpassas till målspråkets morfologiska system. Kompromisstransmorfemisation behåller källspråkets grammatiska morfem även om det inte är i enlighet med målspråkets morfologiska system. I fullständig transmorfemisation förändrar man källspråkets grammatiska morfem och ersätter det med målspråkets motsvarande grammatiska morfem. Det är viktigt att konstatera att det för de flesta exemplen är ganska svårt att dra slutsatsen om ett exempel hänvisar till fullständig eller

²⁶ Antunović (*ibid.*) citerar C. G. af Leopodls anmärkning från 1801 där det påpekas att det är väldigt dåligt att behålla det främmande (alltså långivandespråkets) stavning, dvs. att inte anpassa lånordets ortografi.

kompromisstransmorfemisation eftersom engelskan och svenskan har några gemensamma suffix.

7.3 Semantisk anpassning

Semantisk anpassning inkluderar alla förändringar som händer i lånordets betydelse. Enligt Filipovic (1986: 153) omfattar semantisk anpassning fem typer av förändringar:

- a) semantisk extension
- b) ellips
- c) metonymi
- d) pejoration
- e) metafor.

Den viktigaste typen av förändring är semantisk extension, i en av dess tre typer: noll, inskränkning av betydelse och utvidgning av betydelse. Noll semantisk extension omfattar situationer när lånord har samma antal av betydelser som modellen. Inskränkning av betydelse omfattar situationer då målspråket tar bara några betydelser från källspråket, inte alla. Utvidgning av betydelse omfattar situationer där lånord som anpassats till målspråket har fått en ny betydelse så att det har flera betydelser än källspråkets ordmodell.

8 Syfte och hypoteser

Syftet med den här undersökningen är att se hur kroatiska och svenska använder anglicismer i IT-terminologi. Målet är att jämföra i vilken utsträckning engelska har påverkat svenskans och kroatiskans IT-terminologi och på vilket sätt anglicismer anpassas till dessa två språk.

I det här magisterarbetet presenterar jag resultat för både kvantitativ och kvalitativ analys. Syftet med den kvantitativa analysen är att få numeriska data som visar vilket språk använder fler anglicismer, svenska eller kroatiska. Det betyder att mitt första mål är att jämföra frekvensen av användning av anglicismer inom kroatisk och svensk IT-terminologi. Syftet med den kvalitativa analysen är att se hur dessa språk anpassar lånord, i detta fall anglicismer, till sitt språksystem. Det betyder att det andra målet är att jämföra anpassningen av anglicismer mellan kroatiska och svenska.

Hypoteser:

1. Svenska och kroatiska använder anglicismer i IT-terminologi med samma frekvens.
2. Kroatiska använder fler direktlån än svenska i tidningsspråk.
3. Svenska använder fler hybridsammansättningar än kroatiska.
4. De flesta anglicismerna i både den kroatiska och den svenska korpusen är substantiv.

9 Metodologi

I det här arbetet genomför jag både kvalitativ och kvantitativ analys, det vill säga att jag har valt en omfattande approach till ämnet för att få en generell syn på anglicismer i IT-terminologi i kroatiska och svenska.

För denna undersökning skapade jag min egen korpus med termer från tre svenska och tre kroatiska tidningar och tidskrifter. Jag bestämde mig för att skapa min egen korpus så att jag kunde vara säker på att var och en av mina källor skulle representeras av ungefär samma mängd ord. Jag skapade korpusen genom att ladda ner artiklar från de respektive webbplatserna under september 2019 och kopiera dem till ett Word-dokument. Jag beskriver närmare min korpus och hur jag samlade det i nästa kapitel.

För att fastställa anglicismernas betydelse använde jag följande ordböcker: *Oxford Lerner's Dictionary*, *Hrvatski jezični portal*, *Svensk Ordbok utgiven av Svenska Akademin (SO)* samt *Lexin*. Jag använde *Hrvatski jezični portal* och *Svensk Ordbok utgiven av Svenska Akademin (SO)* för att kontrollera ordets etymologi.

Efter att jag skapade korpusen, skrev jag ut anglicismer ur den. Orden stod i två Excel-tabeller, en för kroatiska och den andra för svenska, som jag senare använde för min analys. Alla statistiska data som kommer att presenteras i detta magisterarbete beräknades med hjälp av Excel. I tabellerna skrev jag alla anglicismer som jag hittade, antal förekomster, ordklass och lånordstyp för varje anglicism. Anglicismer räknades enligt definitionerna som beskrivs i kapitel 2.3. I fall då jag hittat flera lånordvarianter räknade jag varje variant separat (t.ex *hardware* och *hardver* räknades som två ord, ett direktlån resp. ett anpassat direktlån).

Eftersom målet för min undersökning är anglicismer i IT-terminologi, ignorerade jag alla andra anglicismer som dök upp i min korpus som inte relaterades till IT. Jag inkluderade inte heller namn på några företag som Apple eller Samsung eftersom företagsnamn kan anses inte tillhöra ett språks ordförråd. Alla IT-anglicismer som jag använde för min analys finns med i ordlistan i slutet av detta magisterarbete.

9.1 Korpus

Som jag redan nämnt, består min korpus av termer från sex källor, tre svenska och tre kroatiska. Fem av dessa källor är webbportaler och en av dem, kroatisk tidskrift *Bug*, var i fysisk form eftersom den inte finns i form av en webbportal. Jag valde dessa tidningar och

tidskrifter eftersom jag ville omfatta samma typer av artiklar ur tre liknande källor för att få en mer varierad korpus. Med andra ord, ville jag samla texter om IT som skrevs av både lekmän och proffs eftersom jag ville att min korpus skulle vara så representativt som möjligt med tanke på den förväntade omfattningen av ett magisterarbete.

För den kroatiska delen av min korpus valde jag dagstidningen *Večernji list*, webbportalen *PcChip* och tidskriften *Bug*. För den svenska delen valde jag dagstidningen *Aftonbladet* och webbportaler *Ny Teknik* och *Mobil*. Både *Aftonbladet* och *Večernji list* är kvällstidningar som skriver om många olika typer av teman och IT-sektorn är bara en av dem. Deras journalister är antagligen inte några specialister på IT-område, men de förmodligen forskar ett ämne innan de skriver om det. *PCchip*, *Bug*, *Ny Teknik* och *Mobil* är portaler och tidskrifter som skriver bara om teknologi och IT-sektorn. Deras journalister är IT-specialister eller ingenjörer som håller sig uppdaterade om teknologi.

För varje av dessa källor samlade jag cirka 20 sidor av artiklar (cirka 6000 ord för varje källa), i september 2019. Det vill säga att min korpus består av 60 sidor av text på kroatiska och 60 sidor av text på svenska, totalt 120 sidor.

Det finns tre huvudbegränsningar av min korpus. Den första begränsningen är dess storlek. För att kunna dra en konkret allmängällande slutsats från uppgifterna, borde korpusen ha varit mycket större. Den andra begränsningen är artiklarnas längd. Den varierar mycket i varje källa, vilket påverkar antalet löpord och lemmen som dyker upp i texter. Den tredje begränsningen är tidsperioden under vilken data samlades in. Uppgifterna samlades under bara en månad som inte är tillräckligt länge för att skapa en mer omfattande korpus.

9.1.1 Večernji list

Večernji list är en av de äldsta och mest populära dagstidningarna i Kroatien och den fokuserar på många olika ämnen. Idag finns *Večernji list* i både fysiskt och digitalt format. Jag använde det digitala formatet för min undersökning. *Večernji lists* webbsida delas upp i olika områden och för min undersökning använde jag bara artiklar i kapitlet Tech/Sci.

9.1.2 PCchip

PCchip är webbportalen tillägnad teknologi och datorer. Deras journalister skriver recensioner om spel, mobiler, hardware, software och alla andra typer av gadgets. Portalens

webbsida delas upp i åtta delar: Hardware, Software, Mobil, Printer, Helpdesk, Internet, Gaming och Andra. För min undersökning valde jag artiklar ur delar Hardware, Software, Internet, Mobil och Helpdesk.

9.1.3 Bug

Bug är den äldsta kroatiska journalen tillägnad teknologi. Den första upplagan kom ut år 1992 och idag finns både fysiska och digitala versioner. *Bug* är en av de mest populära teknologitillägnade tidskrifter i regionen. Precis som *PCchip*, skriver *Bug* om ämnen som hardware, software, videospel, mobiler, dator... Jag valde artiklar ur septemberupplagan som var dedicerad till AR (Augmented reality), VR (Virtual reality) och Datorspelutveckling.

9.1.4 Aftonbladet

Aftonbladet är en av de största svenska kvällstidningarna – den grundades år 1830 och dess första upplaga kom ut december 1930²⁷. 25 August 1994 kom ut tidningens första digitala upplaga. Idag är den en av de flera tidningar vilkas digitala format fortfarande är helt fritt. I *Aftonbladet* kan man hitta information om mer än hundra teman och tidningen har även sitt eget TV program. För min undersökning använde jag artiklar ur kapitlet Teknik.

9.1.5 Nyteknik

Nyteknik grundades 17 maj 1967 och dess första officiella upplaga kom ut den 26 oktober 1967²⁸. Det är en digital tidning som omfattar områden som energi, innovation, digitalisering, säkerhet, industri och telekom. *Nyteknik* riktar sig till ingenjörer, IT-specialister, forskare och allmänt teknikintresserade människor. För min undersökning valde jag artiklar ur kapiteln Digitalisering, Innovation och Startup.

9.1.6 Mobil

Mobil är Sveriges ledande tidning och sajt inom området mobil kommunikation. Till skillnaden från *Nyteknik* skriver de nästan uteslutande om mobilinnovationer. Den omfattar teman som tester av senaste mobilerna och surfplattorna, tips för de bästa apparna, köpguide för mobiler och surfplattor mm.

²⁷ <https://dagstidningar.nu/om-aftonbladet-anno-1830/> (17.2.2020.)

²⁸ <https://www.nyteknik.se/info-om/> (17.2.2020.)

9.2 Ordlistor

I den sista delen av mitt magisterarbete finns det två listor som jag har skapat utifrån de termer som finns i min korpus. Den första listan är en lista över anglicismer i svenska, med förklaringar på svenska, medan den andra är en trespråkig, kroatisk-svensk-engelsk ordlista.

9.2.1 Den svenska ordlistan

Den svenska ordlistan har ett svenskt lemma som uppslagsord, vilket följs av en förklaring av termen på svenska, och slutligen kommer den engelska modellen. Om lemmat är en förkortning, har jag lagt en fullständig term först och en förkortning i parentes, t. ex. short message service (SMS).

9.2.2 Den trespråkiga ordlistan

I min trespråkiga ordlista står kroatiska lemmat först, sedan svenska och slutligen engelska. Jag har valt att använda denna ordning eftersom tanken var att skapa en trespråkig ordlista som skulle kunna användas som en liten IT-ordbok. Det engelska lemmat finns i den tredje kolumnen för att representera modellen för det kroatiska och det svenska lånordet.

10 Resultat

Jag ska analysera mina resultat i två steg. Det första steget är kvantitativ analys och det andra är kvalitativ analys. Min kvantitativa analys består av två delar. I den första delen ska jag presentera hur många anglicismer jag har funnit i mina kroatiska och svenska källor. Jag ska ange både antalet lemman och antalet löpord för varje lemma. I den andra delen av min kvantitativa analys ska jag analysera anglicismer enligt typ för att se vilka typer av anglicismer används mest i svenskan och kroatiskan. I den här delen av min analys ska jag använda den uppdelning av anglicismer som jag beskrev i 2.3.

I den andra delen av min analys ska jag göra kvalitativ analys. Här ska jag analysera morfologisk, ortografisk och semantisk anpassning av anglicismer till kroatiska och svenska.

Först presenterar jag resultat för varje korpus separat och sedan, i kapitel 13 jämför jag och diskuterar resultaten på ett mer detaljerat sätt.

11 Resultat av kvantitativ analys

Som jag redan nämnt, genomfördes undersökningen under september 2019. I den här perioden hittade jag 131 anglicismer i kroatiska källor och 164 anglicismer i svenska källor. Dessa nummer inkluderar inte förekomster av anglicismer. Om vi inkluderar förekomster, är det totala antalet anglicismer i kroatiska källor 615 och i svenska 525.

Det är viktigt att nämna att det var också många främmande ord i min korpus. De ingick inte i min korpus, eftersom de inte är integrerade i svenska och kroatiska språkssystemet. Anledningen till att det fanns många främmande ord är det faktum att IT utvecklar otroligt snabbt och ett språkssystem kan inte inkludera ord så snabbt som de framkommer.

Det är emellertid viktigt att säga att resultaten, och därmed slutsatserna som jag drog av dessa resultat, kunde ha varit annorlunda om jag valde olika artiklar eller om jag genomförde min undersökning under en annan period. Med andra ord, min korpus är för litet för att dra några allmänna slutsatser från det. Därför är alla slutsatser från min undersökning fortfarande bara antaganden baserade på min korpus.

11.1 Kvantitativa data av de analyserade korpusarna

11.1.1 Kvantitativa data av den kroatiska korpusen

Som jag redan sagt, består min kroatiska korpus av artiklar som jag samlade in från *Večernji list*, *PcChip* och *Bug*. Om vi betraktar dessa källor individuellt, kan vi se att de flesta anglicismer dyker upp i *Večernji list* – 76 alltihop. Då kommer *PcChip* med 62 anglicismer och sist är *Bug* med 55 anglicismer.

Ändå är antalet anglicismer i *Večernji list* fortfarande mycket större än antalet anglicismer i *PcChip* och *Bug*, så vi kan dra slutsatsen att anglicismer i IT-terminologi dyker upp mer i tidningar än i IT-tidskrifter.

Här är det viktigt att betona att *Bug* och *PcChip* har ganska långa artiklar om samma ämne, vilket betyder att det finns många förekomster av samma anglicismer. En artikel i *Bug* är lång som fyra eller fem artiklar i *Večernji list*. Resultat som angivits i första paragrafen inkluderar inte repetitioner utan anger antalet lemman (ordtyper). Om vi inkluderar alla repetitioner (tokens) är situationen annorlunda. I det här fallet är det totala antalet anglicismer i *Večernji list* 191, i *Bug* 237 och i *PcChip* 287.

11.1.2 Kvantitativa data av den svenska korpusen

I svenska källor dyker de flesta lemman (ordtyper) upp i *Nyteknik*, 61 anglicismer. Då kommer *Mobil* med 54 och *Aftonbladet* med 53.

Om vi inkluderar repetitioner (tokens) av anglicismer, är situationen annorlunda. I den här situationen dyker de flesta anglicismer upp i IT tidskriften *Mobil*, 213, då kommer *Nyteknik* med 178 och sist är *Aftonbladet* med 141.

11.2 Analys enligt lånordstyp

11.2.1 Analys enligt lånordstyp av kroatiska korpusen

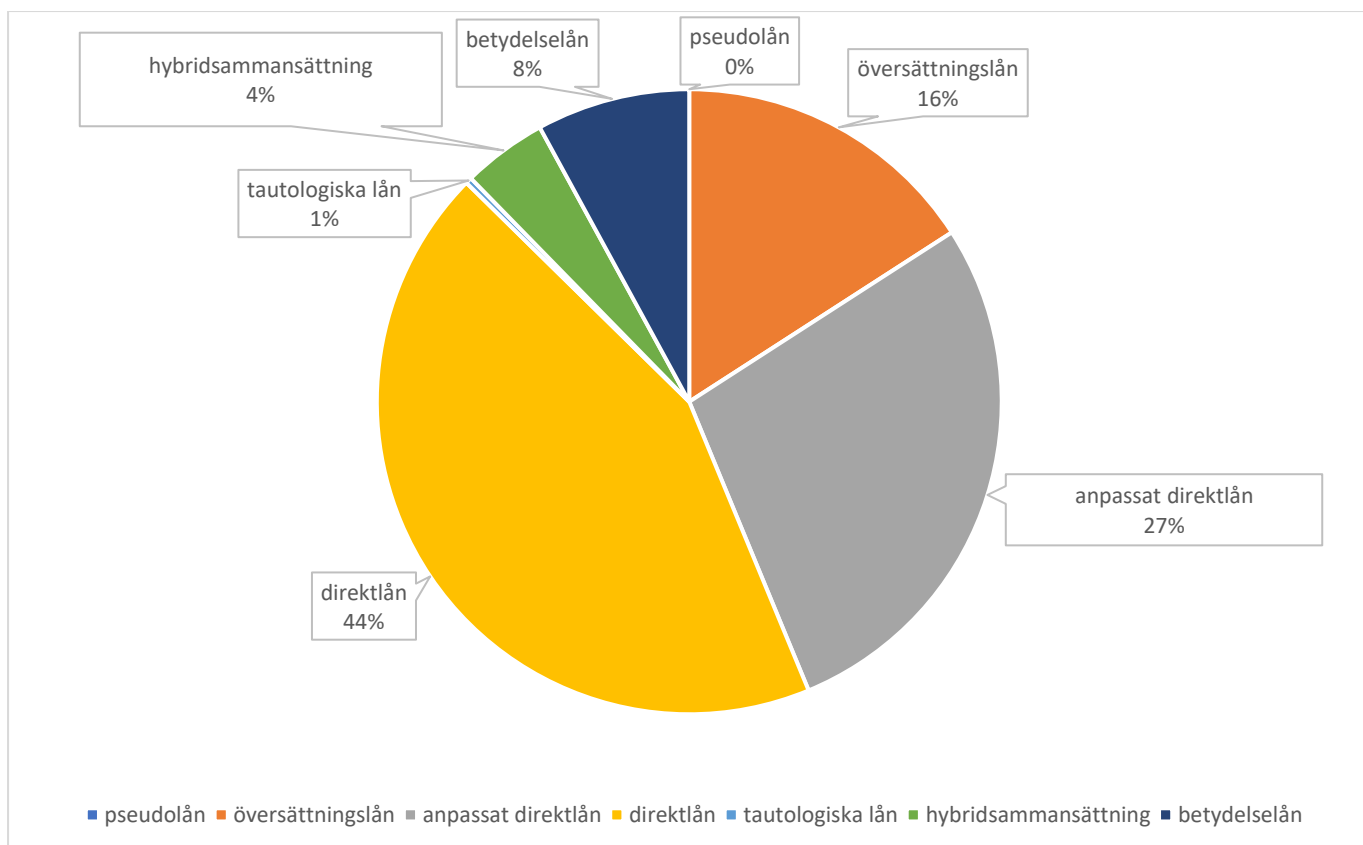
I den kroatiska korpusen har jag hittat 131 olika anglicismer (lemman). Detta nummer omfattar inte upprepningar av varje anglicism. När vi inkluderar repetitioner var det totala antalet anglicismer i min kroatiska korpus 615.

I kapitel 2.3., förklaras fyra grundläggande grupper av lånord: ordlån (direktlån), begreppslån (översättningslån och betydelselån), blandlån (hybridsammansättning) samt pseudolån. Jag har analyserat min kroatiska korpus för att se vilka anglicismer tillhör vilken grupp och resultaten är följande.

1. direktlån – 235 (t.ex. link, laptop, megapixel)
2. anpassade direktlån – 104 (t.ex. čip (*chip*²⁹), inč (*inch*), procesor (*processor*))
3. översättningslån – 55 (t.ex. kontrolni panel (*control panel*), sistem-inženjer (*system engineer*), proširena stvarnost (*augmented reality*))
4. hybridsammansättningar – 24 (t.ex. web stranica (*web page*), tech časopis (*tech magazine*))
5. betydelselån – 18 (t.ex. eksportirati (*to export*), menu, virus)
6. tautologiska lån – 2 (t.ex. RAM memorija)
7. pseudolån – 0

Grafen presenterar samma data men de uttrycks i procentsats.

²⁹ Engelska modeller är skrivna inom parentes

Graf 1: Fördelning av anglicismer enligt lånordstyp i den kroatiska korpusen

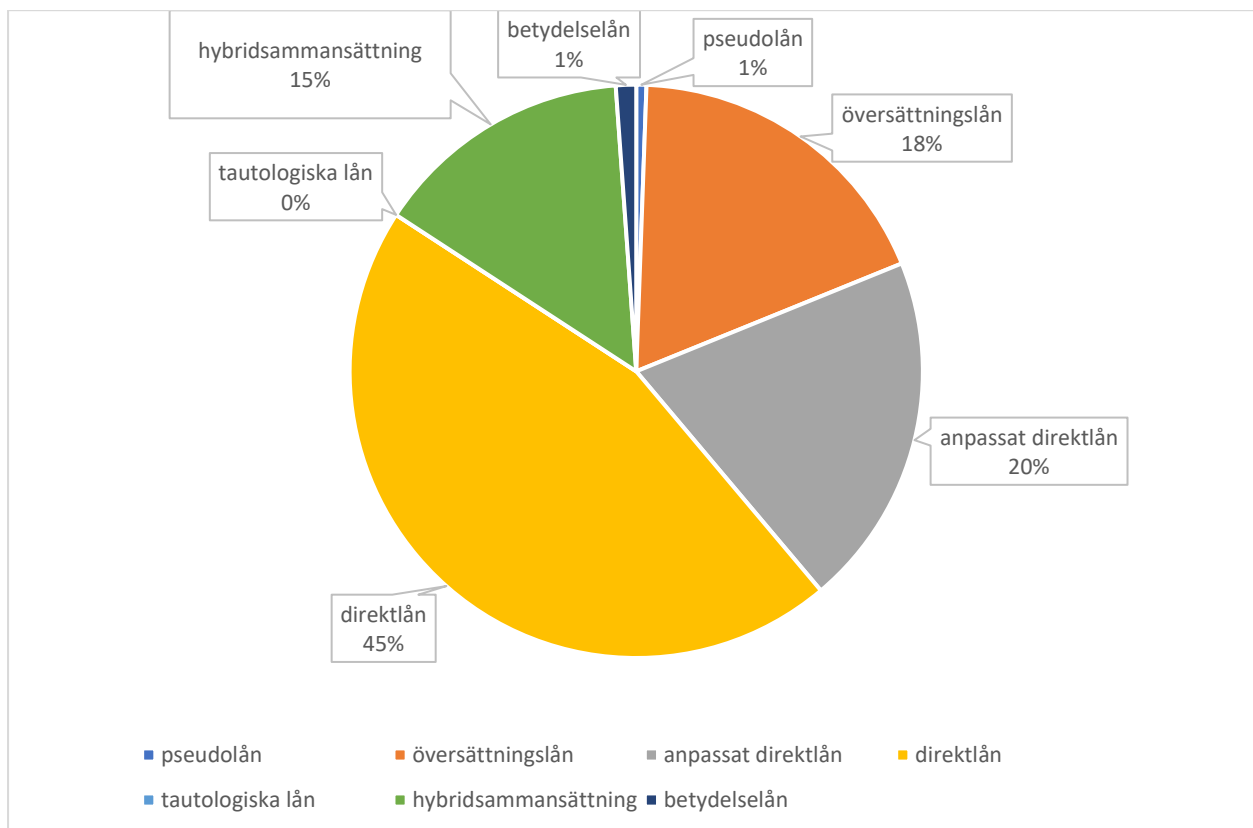
11.2.2 Analys enligt lånordstyp av svenska korpusen

I den svenska korpusen har jag hittat 164 anglicismer. Detta nummer gäller lemman, det omfattar inte upprepningar av varje anglicism. När vi inkluderar repetitioner blir det totala antalet anglicismer i min svenska korpus 525.

Jag använde samma grupper av lånord för analysen av den svenska korpusen som för min kroatiska korpus och resultaten är följande.

1. direktlån – 237 (t.ex. app, podcast, chip)
2. anpassade direktlån – 105 (t.ex. algoritm, chipp, foto)
3. översättningslån – 96 (t.ex. flaggskepp, svepa, minneskort)
4. hybridsammansättningar – 77 (t.ex. appkrasch, tech-värld, techjätte)
5. betydelselån – 6 (t.ex. juice, surfa)
6. pseudolån – 3 (t.ex. flaggskepp mobil, smarta telefon)
7. tautologiska lån – 0

Grafen representerar samma data men uttryckta i procentsats.

Graf 2: Fördelning av anglicismer enligt lånordtyp i den svenska korpusen

12 Resultat av kvalitativ analys

I min kvalitativa analys kommer jag att analysera hur anglicismer från mina korpusar anpassas till kroatiska och svenska språksystemet.

Det är viktigt att betona att analysen endast innehåller anglicismer som är relaterade till IT-området. Alla andra anglicismer har utelämnats från analysen inklusive företagsnamn som Apple eller Samsung.

12.1 Kvalitativ analys av den kroatiska korpusen

12.1.1 Ortografisk anpassning

Som det nämnts tidigare är kroatisk och engelsk ortografi mycket annorlunda. Engelska innehåller bokstäverna <q>, <w>, <x> och <y> som inte finns på kroatiska. Det är dock typiskt att dessa bokstäver inte anpassas till det kroatiska språksystemet³⁰. Några exempel från min korpus är: *malware*, *always-on zaslon* (*always-on screen*), *megapixel*, *pixel*, *wireless*, *web-shop*, *web-servis* (*web-service*) och *web stranica* (*web page*).

Som jag redan nämnde i kapitel 7.1, finns det fyra typer av ortografisk anpassning. De flesta exempel från min korpus tillhör den andra gruppen av ortografiska anpassning- enligt källspråkets skriftliga form.

När vi talar om ord som är skrivna med bindestreck, varierar resultaten från min korpus. Först, kan vi titta på exempel *email*, *e-mail* och *e-pošta*. Den första variant, *email*, är ett icke anpassat direktlån, medan *e-mail* och *e-pošta* anpassades till kroatiska språket. Enligt kroatisk ortografi bör alla sammansättningar där den första komponenten representerar förkortning skrivas med bindestreck³¹.

Exempel: *nano-sim*, *web-shop* och *web-servis* skrivs på engelska utan bindestreck. Kroatisk ortografi säger att när en av komponenterna av ett lånord inte är anpassad till låntagande språket, bör den sammansättningen skrivas med bindestreck³². I exempel *always-on zaslon* och *noise-cancelling slušalice* (*noise-cancelling headphones*) är den icke anpassade komponenten redan en sammansättning och kroatisk ortografi anger inte en strikt regel om hur man skriver den här typen av sammansättningar. Av alla dessa exempel är det uppenbart

³⁰ <http://pravopis.hr/slova/> (14.6.2020.)

³¹ <http://pravopis.hr/pravilo/pisanje-sa-spojnicom/24/> (14.6.2020.)

³² <http://pravopis.hr/pravilo/pisanje-sa-spojnicom/24/> (14.6.2020.)

att det i vissa fall inte finns några strikta regler för hur man kan anpassa en viss sammansättning till kroatisk ortografi. När en regel finns kommer den sannolikt att tillämpas. Detta är dock inte alltid fallet. Vi såg detta i exempel *email* och *e-mail*.

När vi talar om engelska digrafer <sh>, <ch>, <th> och <pf>, enligt kroatiska rättstavningen är det vanligt att anpassa dem till kroatiskt uttal³³. Men i verkligheten är det också ganska vanligt att se icke anpassade digrafer i kroatiska texter. Några exempel av anpassade digrafer från min korpus är: *telefon* (*telephone*), *smartfon* (*smartphone*), *čip* (*chip*) och *inč* (*inch*). Å andra sidan är ett exempel på en icke-anpassad digraf från min korpus är: *glitch*.

På kroatiska finns det inga dubbla konsonanter eller vokaler. När en anglicism som har dubbelkonsonant eller vokal anpassas till kroatiska, då förlorar den vokal eller konsonant. I min korpus fann jag ett exempel: *processor* > *procesor*.

En annan vanlig form av ortografisk anpassning är substitution av <x>, <c> och <w> till <ks>, <k> och <v>. Några exempel från min korpus är: *software* > *softver*, *hardware* > *hardver*, *click* > *klik*, *code* > *kod*, *console* > *konzola*, *megapixel* > *megapiksel*, *to export* > *eksportirati*. Eftersom kroatisk IT-terminologi fortfarande inte har hittat tillräckliga ersättningar för vissa anglicismer, finns många variationer av samma anglicism. Till exempel, använder man i kroatiska lika ofta *megapixel* och *megapiksel*, *software* och *softver*, *hardware* och *hardver*.

12.1.2 Morfologisk anpassning

Precis som Antunović (1992), gjorde jag två morfologiska analyser för min korpus: en för ord med bara ett lexikalt morfem och den andra för sammansättningar. Anledningen till detta var struktur olikhet av dessa två typer av ord.

Som det redan påpekats (se kapitel 7.2), finns det tre typer av transmorfemisation: noll, kompromiss och fullständig. De flesta anglicismerna i min korpus tillhör gruppen med noll transmorfemisation. Några exempel är: *algoritam* (*algorithm*), *avatar*, *bug*, *čip* (*chip*), *cyber*, *cloud*, *dron*, *film*, *gadget*, *gigabajt* (*gigabyte*), *glitch*, *hardver* (*hardware*), *inč* (*inch*), *internet*... Det finns bara två exempel av kompromisstransmorfemisation och det är *game developer* och *haker* (*hacker*). I det här exempel, har orden kvar det engelska morfemet *-er*.

³³ <http://pravopis.hr/pravilo/pisanje-opcih-rijeci-i-sveza/46/> (14.6.2020.)

Exempel på fullständig transmorfemisation är: *digitalizacija* (*digitalization*), *eksportirati* (*to export*), *digitalno* (*digital*), *grafički* (*graphic*), *virtualno* (*virtual*), *zumirati* (*to zoom*) och *hakirati* (*to hack*). I exempel *digitalno* och *virtualno* har kroatiskt skapat dessa adverb från adjektiv *digitalan* och *virtualan*. Kroatiskt suffix *-alan* motsvarar engelskans suffix *-al*. När adjektivet har skapats på kroatiska med hjälp av detta suffix kan andra ordtyper skapas från det. I exempel *eksportirati*, *zumirati* och *hakirati* ser vi ersättning av svenskt nollmorfem med morfemkombinationen *-irati*, som är vanlig i kroatisk verbbildning.

Analysen av sammansättningar i min kroatiska korpus har visat att de tillhör två typer: ”fullständigt inlånade” sammansättningar (båda leden har lånats in) och hybridsammansättningar. ”Fullständigt inlånade” sammansättningar i korpusen är *clipboard*, *bluetooth* och *web-shop*. Hybridsammansättningar är: *e-pošta* (*email*) och *web-servis* (*web service*). Som vi ser i dessa exempel är det vanligare att översätta det modifierade elementet än modifieraren. Det enda exemplet på det senare är *pametni TV*.

12.1.2.1 Genus

Eftersom de flesta lånord i min korpus är substantiv, ger jag i det här kapitlet en mer detaljerad beskrivning av hur de tilldelas genus i kroatiskan. I kroatiska finns tre typer av genus: maskulinum, femininum och neutrum. Engelskan fungerar dock på principen av naturligt genus (kön). Det betyder att levande saker får manligt eller kvinnligt genus. Å andra sidan, kombinerar kroatiska grammatisk-lexikaliskt och naturligt genus.

De flesta lånord i min korpus har genuset maskulinum, vilket överensstämmer med Antunovićs resultat (1992: 252). Några exempel av direktlån som har manligt genus är: *avatar*, *bluetooth*, *bug*, *e-mail*, *gadget*, *film*, *game developer*, *internet*, *laptop*, *link*, *megapixel*, *pixel*, *server*, *sms*, *usb*, *video*... Anpassade direktlån med manligt genus är: *algoritam* (*algorithm*), *čip* (*chip*), *gigabajt* (*gigabyte*), *haker* (*hacker*), *harvder* (*hardware*), *inč* (*inch*), *klik* (*click*), *kod* (*code*), *piksel* (*pixel*), *procesor* (*processor*) och *softver* (*software*). Hybridsammansättningar är: *tech časopis* och *web-servis*.

I min korpus har 20 lånord kvinnligt genus. Några av dem är: *bubica* (*bug*), *digitalizacija* (*digitalization*), *gaming zona* (*gaming zone*), *grafička kartica* (*graphic card*), *internetska stranica* (*web page*), *internetska trgovina* (*web shop*), *IT tvrtka* (*IT company*), *matična ploča* (*mainboard*)... De flesta ord som får kvinnligt genus är hybridsammansättningar och översättningslån. I hybridsammansättningar är det andra ordet ett kroatiskt ord med kvinnligt genus och därför får även sammansättningarna samma genus. I exemplet *bubica* och

digitalizacija handlar det om fullständig transmorfemisation då de innehåller ett kroatiskt kvinnligt suffix och därför följer dessa lånord inte den allmänna maskulinum-tendensen.

12.1.3 Semantisk anpassning

Angående anglicismernas semantiska anpassning är det vanligaste fallet i min korpus semantisk nollexension. Eftersom detta magisterarbete endast omfattar IT-terminologi, är detta inte något överraskande resultat. Inom vetenskaplig terminologi bör varje term helst ha en enda betydelse. Anledningen till detta är behovet att undvika förvirring när man använder termer – deras betydelse måste vara klar och entydig (jfr. Antunović 1992: 248a). Några exempel från min korpus är: *cyber, bluetooth, glitch, HD, LCD, LED...*, som alla har bara en betydelse, liksom deras engelska modeller.

I korpusen finns det också exempel på inskränkning av betydelse. Det är situationen när målspråket lånar bara någon eller några av flera betydelser hos modellen i källspråket. Till exempel *bug* i engelskan har fem betydelser³⁴ och två i kroatiskan³⁵. Ett annat exempel är *cloud* som på engelska har 4 betydelser och i kroatiskan bara 1.

12.2 Kvalitativ analys av den svenska korpusen

12.2.1 Ortografisk anpassning

Jämfört med det kroatisk-svenska paret, är svenska och engelska, med tanke på ortografin, mer liknande. Svenska har alla bokstäver som finns i det engelska alfabetet och tre bokstäver till, nämligen *ä, å* och *ö*. Dessa två språk är mer lika än kroatiska och engelska så det är inte förvånande att de är nära varandra ur lingvistisk synvinkel.

Precis som i min kroatiska korpus, tillhör de flesta exempel den andra typen av ortografisk anpassning – anglicismerna stavas enligt källspråkets skriftliga form.

Enligt svensk ortografi är det vanligt att använda bindestreck i sammansättningar som innehåller en förkortning³⁶. I min korpus finns flera sådana exempel: *AI-assistent, AI-kollega, AI-medarbetare, AI-satsning, AR-app, AR-glasögon, DNS-server, e-handelsjätten, IT-bransch, IT-jätte, ID-sensor* osv. På engelska är det å andra sidan inte vanligt att använda bindestrecket på det här sättet utan de två leden (förkortningen och det andra lexikala ledet)

³⁴ https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/bug_1?q=bug (25.6.2020.)

³⁵ https://hjp.znanje.hr/index.php?show=search_by_id&id=f15uWhQ%3D (25.6.2020.)

³⁶ <http://www.skiljetecken.se/bindestreck.php> (27.6.2020.)

skrivs isär. Jag hittade bara ett undantag i min svenska korpus: vid sidan av varianten *e-sim*, finns det även exempel på *esim*. Det som är intressant är att dessa varianter dök upp i samma källa, tidningen Mobil.

Angående engelska digrafer <sh>, <ch>, <th> och <pf>, är situationen annorlunda. På svenska är det ganska vanligt att en anglicism med digraf <ch> behåller denna digraf. I min korpus behålls denna digraf när den representerar fonemen /k/ och /tʃ/, till exempel i *chip*, *3D touch*, *chatt*, *techjätte* och *techbolag*. Digrafer <sh> och <ph> är i allmänhet anpassade till svenska språkssystemet som <sk>, <sj> och <f>. Exempel från min korpus är: *flaggskepp* och *telefon*. Det finns dock exempel när svenska behåller digrafen <ph>, som i anglicismen *smartphone*. I direkta lånen *appkrasch* och *IT-bransch* har svenskan behållit <sch>, som introducerades i svenska språkssystemet genom lånord från många olika språk, bl. a. tyska och engelska.

Grafemen <c> och <z>. Enligt svensk ortografi blir <c> ofta substituerad med <k>, och <z> med <s>. Exempel från min korpus är: *klon*, *kod* och *videoklipp*. Det enda exemplet med oanpassade bokstaven <z> är *zoom*.

Bokstäver <x>, <y> och <w> har ändrat sin status i svenskan över tid. <w> brukade ha samma status som <v>, men idag används det nästan uteslutande i släktnamn och lånord³⁷. Exempel från min korpus är: *webbhotell*, *webbläsare*, *webbsida* och *widget*. <y> kan ersättas med <i> eller det kan finnas kvar i lånorden. Det kan vi se i följande exempel: *chipkategori*, *gigabyte* och *megabyte*.

Stavningen <x> lånas in som i anglicismerna *megapixel* och *pixel*.

12.2.2 Morfologisk anpassning

Precis som med min kroatiska korpus, gjorde jag två morfologiska analyser. Den första för ord med bara ett lexikalt morfem, och den andra för sammansättningar.

Som jag redan nämnde i kapitel 7.2. finns det tre typer av transmorfemisation: noll, kompromiss och fullständig. Några exempel av noll transmorfemisation i den svenska korpusen är: *avatar*, *chip*, *AR*, *AI*, *desktop*, *film*, *hack*, *modem*, *bug*.

Eftersom min korpus inte är tillräckligt stort och IT-terminologin är ganska unik, kunde jag inte dra allmänna slutsatser om grammatiska morfem för substantiv, men jag kan påpeka

³⁷ <https://sprak.ifokus.se/discussion/1335795/alfabetets-yngsta-bokstav> (27.6.2020.)

några tendenser som dykt upp i min korpus. Till exempel när man pratar om substantivsuffix, alla exempel från min korpus behåller sina respektive modellers nollmorfem eller engelskans morfem. Några exempel där svenska ord behåller engelskans morfem är: *uppdatering*, med engelskans *-ing* morfem, *gejmer* med engelskans morfem *-er*, *router* med engelskans morfem *-er*.... Gällande verb, ersätter svenskan i alla mina exempel det engelska nollmorfemet med *-a*, som i de följande: *surfa*, *slajda*, *svepa* och *uppdatera*. Dessa är alla exempel på fullständig transmorfemisation.

I min korpus finns det två typer av sammansättningar: ”fullständigt inlånade” sammansättningar (båda leden har lånats in) och hybridsammansättningar. Bland de första finns, till exempel *databoom* och *smartphone*. Några hybridsammansättningar är *tech-värld*, *AI-medarbetare*, *AI-satsning*, *appbutik*, *budgetdator*, *chipkategori*, *datajätte*, *dataläcka*, *huvudrouter*, *IT-jätte*, *IT-medarbetare*, *selfiekamera*, *techjätte* osv. Som vi ser i dessa exempel är det vanligare att översätta det modifierade elementet än modifieratorn. De enda exemplen där modifieratorn har ersatts med sin svenska motsvarighet är *huvudrouter* samt *teknikexpert*. Det finns också bara två exempel på partikelverb och det är *logga in* och *uppdatering*. Verbet har skapats genom att lägga till svenska suffixet *-a* till det verbala ledet.

12.2.2.1 Genus

Svenskan har grammatiskt genus som omfattar utrum och neutrum. Engelskan, å andra sidan, har ett naturligt genus som det redan beskrivits i kapitel 12.1.2.1. På svenska kallar man också utrum för *en-genus* och neutrum för *ett-genus*.

Som Antunović (1992: 240) påpekar, finns det flera mönster i svensk grammatik som hjälper till att fastställa substantiviska anglicismers genus. Det första innebär att levande varelser mestadels är *en*-substantiv. Det andra utgår ifrån att de flesta svenska substantiv är *en*-ord vilket leder till att även de flesta lånord också blir *en*-substantiv.

Resultat från min korpusanalys stöder denna slutsats. Det finns bara 13 *ett*-substantiv ut av de 164 anglicismer som jag hittat i de analyserade artiklarna. Detta betyder att 8% av min korpus är *ett* substantiv medan 92% är *en*-substantiv. *Ett*-substantiven i min korpus är: *chipp*, *flaggskepp*, *foto*, *gästnätverk*, *mesh-nätverk*, *mesh-set*, *mesh-system*, *modem*, *socialt nätverk*, *systemchip*, *techbolag*, *videoklipp* och *webbhotell*. Några av dessa exempel (*flaggskepp*, *gästnätverk*, *techbolag*, *webbhotell*) har ett svenskt ord, vilket betyder att dessa exempel inte fick *ett*-genus eftersom de är lånord men att det svenska ordet inom dessa sammansättningar redan hade *ett*-genus.

12.2.3 Semantisk anpassning

Precis som i min kroatiska korpus var det vanligaste fallet bland svenska IT-anglicismer semantisk nollexension. Några exempel är: *desktop, laptop, PC, RAM, router, processor...*, som alla har samma betydelse som deras respektive engelska modeller.

Det finns också exempel på inskränkning av betydelse, alltså den situation då målspråket lånar bara några betydelser hos källspråkets ord. Till exempel *bug* i engelska har 5 betydelser³⁸ och bara 2³⁹ i svenska. Andra exempel är *chipp* som har 8⁴⁰ betydelser på engelska och 2⁴¹ på svenska, *hack* (7⁴² vs. 3⁴³), *juice* (5⁴⁴ vs. 2⁴⁵) och *stream*⁴⁶ med 6 betydelser på engelska och 1⁴⁷ på svenska.

I min svenska korpus finns det inget exempel på utvidgning av betydelse.

³⁸ https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/bug_1?q=bug (7.7.2021.)

³⁹ <https://svenska.se/tre/?sok=bug&pz=1> (7.7.2021.)

⁴⁰ https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/chip_1?q=chip (7.7.2021.)

⁴¹ <https://svenska.se/tre/?sok=chipp&pz=1> (7.7.2021.)

⁴² https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/hack_1?q=hack (7.7.2021.)

⁴³ <https://svenska.se/tre/?sok=hack&pz=1> (7.7.2021.)

⁴⁴ https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/juice_1?q=juice (7.7.2021.)

⁴⁵ <https://svenska.se/tre/?sok=juice&pz=1> (7.7.2021.)

⁴⁶ https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/stream_1?q=stream (7.7.2021.)

⁴⁷ <https://svenska.se/tre/?sok=streama&pz=1> (7.7.2021.)

13 Diskussion

I den här delen av mitt magisterarbete jämför jag de tidigare beskrivna resultaten för min svenska och min kroatiska korpus. Jag börjar med de kvantitativa resultaten och fortsätter med de kvalitativa.

Som jag redan nämnt, hittade jag 131 anglicismer i min kroatiska korpus och 164 anglicismer i min svenska korpus. Dessa resultat inkluderar inte upprepningar av varje anglicism. När repetitioner tas med, finns det 615 anglicismer i den kroatiska och 525 anglicismer i den svenska korpusen. Resultat antyder att svenskan kanske använder fler anglicismer än kroatiskan. Baserat på min korpus har den kvantitativa analysen visat att både svenska och kroatiska har en hög tendens att låna in engelska ord för IT-terminologi vilket framgår av det faktum att alla IT-termer från korpusen är någon typ av lånord. Med tanke på det som står i den teoretiska delen av min masteruppsats, där det diskuteras om varför engelska är det mest använda språket inom IT-terminologi, är dessa resultat inte förvånande.

Anglicismer som jag hittat i de båda korpusarna visar olika anpassningsmönster till det svenska respektive kroatiska språksystemet. Den största gruppen av lånord i båda korpusar är direktlån. Som grafen i kapitel 11.2.1 och 11.2.2 visar, är 44% av den svenska korpusen och 45% av den kroatiska direktlån. Baserat på dessa resultat kunde man säga att svenska och kroatiska använder direktlån med liknande frekvens. Min korpus har visat att flera andra typer av lånord i de två korpusarna förhåller sig ungefär på samma sätt. Siffrorna för mina korpusar är: översättningslån (svenska: 18% och kroatiska: 16%), pseudolån (svenska: 1% och kroatiska: 0%) och tautologiska lån (svenska:0% och kroatiska:1%). I grupperna ”anpassat direktlån”, ”betydelselån” och ”hybridsammansättningar”, visar min korpus större skillnader mellan resultat. Anpassade direktlån utgör 27% av min kroatiska korpus och 20% av den svenska korpusen. Dessa resultat visar att det finns en starkare tendens att anpassa direktlån till det kroatiska än till det svenska språksystemet. Med andra ord, finns det ett mindre antal lånord i svenskan än kroatiskan som har gått igenom kompromiss eller fullständig transmorfemisation. Dessutom, lånar kroatiskan bara den engelska betydelsen, utan formen, oftare än svenskan gör det. 8% av min kroatiska korpus består av betydelselån, medan de utgör bara 1% av min svenska korpus. Till sist, utgörs 15% av min svenska korpus av hybridsammansättningar medan i min kroatiska korpus omfattar hybridsammansättningar bara 4% av alla lånord. Eftersom svenskan har en välkänd tendens att skapa nya sammansättningar, var detta resultat inte heller förvånande.

De flesta exemplen i båda mina korpusar tillhör den andra typen av ortografisk anpassning – stavningen följer källspråkets skriftliga form. Enligt både svensk och kroatisk ortografi är det vanligt att använda bindestreck mellan ett ord och en förkortning. Korpusarna visar att båda språk brukar respektera denna regel. Det finns bara ett exempel i både den svenska och den kroatiska korpusen som visar variationer i anpassning. För kroatiskans del gäller det lånordet *e-mail*, som dyker upp i, även som den ortografiska varianten *email* och som översättningslånet *e-pošta*. I den svenska korpusen är det *esim* som också förekommer i en ytterligare ortografisk variant, nämligen *e-sim*. Vad gäller engelska digrafer <sh>, <ch>, <th> och <ph> är resultaten för de två språken annorlunda. Den svenska korpusen visar att det är vanligt att behålla digraferna, medan detta inte är fallet i kroatiskan. Jag har funnit bara ett exempel i min kroatiska korpus där digrafen <ch> har behållits – i lånordet *glitch*. I båda korpusarna visar resultaten starka tendenser att ändra stavningen med <c> och ersätta bokstaven med <k>. Den kroatiska korpusen visar okonsekvent behandling av bokstäverna <x> och <w>. I några exempel har <x> ersatts med <ks> och i några andra inte. Samma sak händer med <w> och <v>: *megapixel*, *megapiksel*, *eksportirati*, *software*, *softver*, *hardware*, *hardver*.

De flesta anglicismerna i mina korpusar får sin grundform enligt nolltransmorfemisationsprincipen. Några exempel av kompromiss transmorfemisation i min svenska korpus är: *uppdatering*, *dejtingsajt*, *gejmer*, *android* osv. Exempel av fullständig transmorfemisation är *surfa*, *slajda*, *mobil*, *streama*, *virtuell*, *uppdatera*, *upgradera* osv. Exempel av fullständig transmorfemisation i min kroatiska korpus är: *digitalizacija*, *eksportirati*, *digitalno*, *grafički*, *virtualno*, *zumirati*, *hakirati*. Resultaten för hybridsammansättningar visar samma tendenser i båda språk: i alla hybridsammansättningar är det vanligare att översätta det modifierade elementet än modifieratorn. I båda korpusar finns det bara 1 exempel där modifieratorn har översatts.

När vi talar om semantisk anpassning, kan vi påpeka att mina resultat överensstämmer med tidigare undersökningar: semantisk nollextension är det vanligaste fallet. I båda korpusar hittade jag även några exempel på inskränkning av betydelse (se kapitel 12.1.3. och 12.2.3.). I varken min svenska eller min kroatiska korpus finns det något exempel på utvidgning av betydelse.

14 Slutord

I detta examensarbete har jag beskrivit användningen av anglicismer i IT-terminologi i den svenska och den kroatiska pressen. Den teoretiska delen av min avhandling förklarar engelskans status i dagens globala samhälle och varför de flesta IT termer kommer från engelska. Jag ger också en kort överblick över lånord, deras typer och hur de anpassas till olika språkliga system. Jag har förklarat hur jag skapade min korpus och varför jag gjorde det på detta sätt. Jag påpekar även nackdelar med min analys och korpus. I en potentiell framtida undersökning skulle det vara lämpligt att använda en större korpus, med fler källor och fler artiklar.

I den andra delen av min masteruppsats presenterar jag resultaten av kvantitativ och kvalitativ analys av mina två korpusar. Slutligen jämför jag resultaten för de två språken och diskuterar några av de likheter och skillnader som jag märkt. Resultaten visar en stark tendens för både svenskan och kroatiskan att låna in engelsk IT-terminologi. Den största skillnaden i denna process är hur båda språken anpassar lånord till sina språkssystem. Eftersom IT området kommer att fortsätta utvecklas är det mycket troligt att i framtiden det kommer att inlånas många andra engelska ord i kroatisk och svensk IT-terminologi.

Sammanfattningar

Sammanfattning

I detta magisterarbete undersöker jag användningen av anglicismer inom IT-terminologi i kroatisk och svensk press. Underökningen är uppdelad i två huvuddelar, teoretiska och praktiska.

I den teoretiska delen gav jag en teoretisk överblick över anglicismer, IT-terminologi och processerna för språkupplåning och anpassning. För min korpus använde jag tre kroatiska och tre svenska tidningar i digitalt format. I dessa tidningar har jag fokuserat på artiklar om teknik.

I den praktiska delen analyserade jag data som jag samlat in från min korpus ur kvantitativa och kvalitativa perspektiv. Kvantitativ analys utfördes i två steg. Först erbjöd jag bara numeriska data om antalet anglicismer för båda korpusarna. I det andra steget analyserade jag uppgifterna enligt lånetypstypen. Den kvalitativa analysen fokuserade på att analysera data enligt Filipovićs modellen för morfologisk, ortografisk och semantisk anpassning.

Mitt främsta mål har varit att se hur kroatiska och svenska använder anglicismer i IT-terminologi och vilka likheter och skillnader finns i användningen av anglicismer mellan dessa två språk.

Analysen visade en stark tendens att låna anglicismer in i båda språken, men också en brist på standardisering. Båda språken har skapat ramar för inlåning av IT-lånord, men utifrån resultaten kan man dra slutsatsen att dessa ramar fortfarande inte är helt implementerade.

Summary

In this master thesis, I research the use of Anglicisms in IT terminology in Croatian and Swedish press. The thesis is divided into two main parts, theoretical and practical.

In the theoretical part, I gave a theoretical overview of Anglicisms, IT terminology, and the processes of language borrowing and adaptation. For my corpus, I used three Croatian and three Swedish newspapers in digital format. In these papers, I have focused on articles about technology.

In the practical part, I analysed data I gathered from my corpus from quantitative and qualitative perspectives. Quantitative analysis was done in 2 steps. First, I offered simply numerical data about the number of anglicisms for both corpora. In the second step, I analysed the data according to the loanword type. The qualitative analysis focused on analysing data according to Filipović's model of morphological, orthographical, and semantic adaptation.

My main goal has been to see how Croatian and Swedish use Anglicisms in technological terminology and what similarities and differences exist in the use of Anglicisms between these two languages.

The analysis showed a strong tendency of borrowing anglicisms in both languages, but also a lack of standardisation. Both languages have set up frameworks for IT loanword borrowing, but from the results, it can be concluded that these frameworks are still not completely implemented.

Sažetak

U ovom diplomskom radu istražuje se upotreba anglicizama u IT terminologiji u hrvatskom i švedskom tisku. Rad je podijeljen na dva glavna dijela, teorijski i praktični.

U teorijskom dijelu dao se teoretski pregled anglicizama, IT terminologije te procesa posuđivanja i prilagodbe posuđenica jezicima primaocima. Za svoj korpus koristila sam 3 hrvatskih i 3 švedskih novina u digitalnom formatu. U ovim sam se izvorima fokusirala na članke o tehnologiji.

U praktičnom dijelu analizirala sam podatke koje sam prikupila iz svog korpusa iz kvantitativne i kvalitativne perspektive. Kvantitativna analiza rađena je u 2 koraka. Prvo sam ponudila numeričke podatke o broju anglicizama za oba korpusa. U drugom sam koraku analizirala podatke prema vrsti posuđenice. Kvalitativna analiza fokusirala se na analizu podataka prema Filipovićevom modelu morfološke, ortografske i semantičke prilagodbe.

Moj glavni cilj bio je vidjeti kako hrvatski i švedski koriste anglicizme u tehnološkoj terminologiji i koje sličnosti i razlike postoje u uporabi anglicizama između ova dva jezika.

Analiza je pokazala snažnu tendenciju posudbe anglicizama u oba jezika, ali i nedostatak standardizacije. Oba su jezika postavila okvire za posuđivanje IT terminologije, ali iz rezultata se može zaključiti da ti okviri još uvijek nisu u potpunosti implementirani.

Litteratur

Antunović, G. 1999. *A Dictionary of Anglicisms in Swedish*. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za lingvistička istraživanja

Antunović, G. 1992. Švedski u švengelskom – still going strong: prilog proučavanju jezičnih dodira na primjeru anglicizama u švedskom u *Rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti: Knjiga 446*. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti

Chrystal, J.A. 1988. *Engleskan i svensk dagspress*. Stockholm: Institutionen för nordiska språk; Stockholms universitet

Crystal, D. 2003. *English as a global language*. Cambridge; New York: Cambridge University Press

Edlund, L.E., Hene, B. 1996. *Lånord i svenskan: om språkförändringar i tid och rum*. Stockholm: Norstedts Akademiska Förlag

Filipović, R. (1999.) Etymological Dictionaries of Anglicisms in European Languages in Antunović, G. *Dictionary of Anglicisms in Swedish*. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti. Zavod za lingvistička istraživanja

Filipović, R. 1990. Anglicizmi u hrvatskom ili srpskom jeziku : porijeklo, razvoj, značenje. Zagreb: JAZU, Školska knjiga.

Filipović, R. 1991. *The English Element in European Languages. Vol 3*. Zagreb: Zavod za lingvistička istraživanja

Filipović, R. 1986. *Teorija jezika u kontaktu: uvod u lingvistiku jezičnih dodira*. Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti

Fischer, R., Pulaczewska, H. 2008. *Anglicisms in Europe: Linguistic Diversity in a Global Context*. Newcastle: Cambridge Scholars Publishing

Foyewa, R.A. 2015. English: The International Language of Science and Technology. Dostupno na: <https://www.eajournals.org/> (22.9.2019.)

Grčević, M. 2012. Usvajanje anglicizama hardware i software u hrvatskom, slovačkom, češkom i ruskom jeziku u *Zbornik radova s međunarodnog znanstvenog skupa održanog u Rijeci od 7. do 10. rujna 2010. Knjiga 1*. Rijeka: Filozofski fakultet Rijeka

Hirdvainis, V. 1995. *Role of English language in Information Technology: Importance of learning and practical use of language skills*. Vinnitsa: Vinnitsa National Technical University

Ljung, M. 1988. *Skinheads, hackers & lama ankor: Engelskan i 80-talets svenska*. Stockholm: Bokförlaget Trevi

Menac, A., Filipović, R. 2005. *Engleski element u hrvatskome i ruskom jeziku*. Zagreb: Školska knjiga

Mihaljević, M. 2003. *Kako se na hrvatskome kaže www? Kroatistički pogled na svijet računala*. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada

Muljević, M. (1983.) *Biblioteka tehničkih rječnika. Obrada podataka i programiranje*. Zagreb: Tehnička knjiga

Källor till lånords och modellens betydelse

<http://dataterm.termado.net/>

<https://lexin.nada.kth.se/lexin/>

<https://svenska.se/>

<https://it-ord.idg.se/>

<http://hjp.znanje.hr/>

<https://www.lzmk.hr/>

<https://www.britannica.com/>

<https://www.investopedia.com/>

<https://www.statista.com/>

<https://www.globalinnovationindex.org/home>

<https://terminologiframjandet.se/h552a9FtZ/>

<https://www.sprakbruk.fi/-/anpassning-av-engelska-lanord-i-svenskan>

<https://sv.bab.la/%C3%B6vers%C3%A4ttare/>

Bilagor

Bilaga 1-Svensk ordlista

3D Touch, teknik som gör att pekskärmen eller styrplattan känner hur hårt man trycker⁴⁸ ▪ 3D Touch

Artificiell Intelligens (AI), program som efterliknar mänskligt beteende och tänkande ▪ Artificial intelligence (AI)

- **AI-assistant**, det är en programvaruagent som kan utföra uppgifter eller tjänster för en individ baserat på kommandon eller frågor ▪ AI assistant
- **AI-kollega**, robot som arbetar med människor ▪ AI colleague
- **AI-medarbetare**, robot som arbetar med människor ▪ AI coworker
- **AI-satsning**, investering i artificiell intelligens ▪ AI investment
- **AI-tjänstesektor**, offentliga eller privata producenter av AI tjänster ▪ AI service industry

Algoritm, modell för uträkning, räknemönster ▪ algorithm

Active-matrix organic light emitting diode (AMOLED), organisk lysdiod (OLED) som styrs av en aktiv matris ▪ **Active matrix organic light emitting diode (AMOLED)**

Android, ett operativsystem och en utvecklingsplattform för smarta mobiler ▪ android

- **Androidtelefon**, mobiltelefoner med ett speciellt operativsystem och en utvecklingsplattform ▪ **Android phone**

App, program avsett för smart mobil eller surfplatta ▪ app

Appbutik, digital distributionsplattform som gör att användare kan bläddra och ladda ner appar ▪ app store

Appkrasch, term som används för att beteckna krasch av applikationsprogramvara ▪ app crash

Augmented reality (AR), teknik som kombinerar människans sinnesintryck med datorgenererade intryck i realtid ▪ Augmented reality

- **AR-app**, software som integrerar digitalt visuellt innehåll i användarens verkliga miljö ▪ AR app
- **AR-glasögon**, glasögonliknande anordning för visning av förstärkt verklighet ▪ AR glasses
- **AR-headset**, en headslitna apparat som gör det möjligt för tittarna att se bilder som påförs den verkliga miljön ▪ AR headset

Avatar, figur som i en virtuell värld representerar en användare ▪ avatar

Bas, lägre tonområde ▪ bass

Batteritid, tidsperiod under vilken din telefon kommer att pågå ▪ battery time

Budget, plan över beräknade inkomster och utgifter, subst. -en, -ar ▪ budget

⁴⁸ Förklaringar från <https://svenska.se/>

- **Budgetdator**, billig dator ▪ budget computer

Bug, fel i dataprogram ▪ bug

Chatt, skriftlig dialog i realtid mellan användare på internet ▪ chat

Chattapp, app för chatt ▪ chat app

Chattbott, software som används för att föra en online konversation ▪ chatbot

Chip ▪ se chipp

- **systemchip**, chip som integrerar alla komponenter av ett elektroniskt system ▪ system on a chip

Chipp, elektronisk komponent i dator ▪ chip

- **Toppchipp**, högkvalitativt chipp ▪ hybridsammansättning skapat på svenska

Chipset, två eller flera chipp som fungerar tillsammans i en dator ▪ chipset

Central processing unit (CPU), del av en stationär dator som innehåller processorn ▪ control processing unit (CPU)

Data, uppgifter, subst. i plural ▪ data

- **Databas**, stor, välordnad mängd av data ▪ database
- **Databoom**, snabb utveckling av stora mängder data ▪ data boom
- **Datacenter**, lokal eller utrymme för ett stort antal datorer ▪ data center
- **Datahall**, det säkra ett område i datacentret som innehåller teknisk infrastruktur ▪ data hall
- **Datajätte**, företag som lagrar enorma mängder data ▪ hybridsammansättning skapat på svenska
- **Dataläcka**, obehörig överföring av data från en organisation till en extern destination eller mottagare ▪ data leakage

Decibel, en måttenhet för ljudstyrka ▪ decibel

Dejtingsajt, webbplats där man kan träffa potentiella partners ▪ dating site

Desktop processor, ett litet chip som finns i datorer och andra elektroniska enheter ▪ desktop processor

Digital, som avser datateknik ▪ digital

Digital negative (DNG), filformat för arkivering av digitala foto ▪ digital negative (DNG)

Domain name system server (DNS-server), den funktion på internet som översätter domännamn ▪ domain name system server (DNS server)

e-handel, elektronisk handel när webben används som katalog och beställning gör med formulär på säljarens webbsidor ▪ e-commerce

- **e-handelsjätten**, inflytelserika e-handelsföretag ▪ e-commerce giant
- **e-handelssektor**, sektor som handlar med e-handel ▪ hybridsammansättning skapat på svenska

esim, inbyggda SIM-kort har samma funktioner som vanliga, utbytbara SIM-kort, men de är inte knutna till någon bestämd operatör ▪ esim

e-sim ▪ se esim

Face ID, system för ansiktsigenkänning ▪ face ID

Film, serie rörliga bilder som utgör en helhet ▪ film

Flaggskepp, viktigaste produkt ▪ flagship

- **Flaggskeppmobil**, företagets viktigaste mobil ▪ sammansättning skapad på svenska
- **Flaggskeppteleson**, den senaste och bästa mobiltelefonen från ett märke ▪ flagship phone

Force Touch, teknologi utvecklad av Apple som gör det möjligt för pekskärmar att skilja mellan olika nivåer av kraft som appliceras på deras ytor ▪ force touch

Foto, fotografisk bild ▪ photo

Gästnätverk, sekundärt nätverk som ger säker internetåtkomst för dina gäster ▪ guest network

Gejmer, som spelar datorspel ▪ gamer

Gigabit, en miljard bitar ▪ gigabyte

Gigabyte ▪ se gigabit

Graphics processing unit (GPU), processor som är konstruerad för att rita rörliga bilder på dator ▪ graphics processing unit (GPU)

Grafikkort, kretskort som framställer bilderna som visas på datorns bildskärm ▪ graphic card

Hack, förändring av ett datorprogram ▪ hack

Hårddisk, det vanligaste mediet för datalagring ▪ hard disk

High-definition multimedia interface (HDMI), standard för kontakter och signaler för sammankoppling av hemelektronik för ljud och bild ▪ high-definition multimedia interface (HDMI)

Huvudrouter, huvud nätverksenhet som hittar en rutt för meddelanden ▪ main router

Initial coin offering (ICO), inbjudan till finansiering av ny kryptovaluta ▪ initial coin offering (ICO)

Identiny document (ID), dokument som används för att verifiera en persons identitet ▪ identiny document (ID)

In-plane switching (IPS), teknik som används i LCD-skärmar för att ge bättre färg och vidare betraktningvinkel ▪ In-plane switching (IPS)

Information technology (IT), användning av datorer för att lagra, hämta, överföra och manipulera data eller information ▪ information technology (IT)

1 IT-bransch, arbetsområde relaterat till IT ▪ IT branch

- 2 **IT-jätte**, kraftfullt IT-företag ▪ IT giant
- 3 **IT-konsult**, person som ger råd om hur man använder informationsteknologi ▪ IT consultant
- 4 **IT-medarbetare**, icke mänsklig medarbetare ▪ hybridsammansättning skapat på svenska
- 5 **IT-sektorn**, arbetsområde relaterat till IT ▪ IT sector

Juice, laddning ▪ juice

Kill switch, nödströmbrytare, huvudströmbrytare, avstängningsknapp ▪ kill switch

Klon, samling avkomlingar som utan könslig fortplantning härstammar från en enda individ ▪ clone

Kod, hemlig följd av tecken som t.ex. ger tillgång till dator ▪ code

Kryptovaluta, en typ av elektroniska pengar som ges ut med användning av kryptering ▪ cryptocurrency

Local-area network (LAN), datornät som kopplar samman persondatorer i samma lokaler ▪ Local-area network (LAN)

- **LAN Speed Test**, test som testar LANs fart ▪ LAN speed test

Laptop, bärbar dator ▪ laptop

Light-emitting diode (LED), liten lampa eller ljuspunkt som består av halvledarmaterial och som lyser när ström passerar genom den ▪ light-emitting diode (LED)

Logga in, handlingen att logga in, alltså att ange användarnamn och lösen ▪ to log in

Megabit, en miljon bitar ▪ megabyte

Megabyte ▪ se megabit

Megapixel, en miljon pixlar ▪ megapixel

Mesh, nätverk där varje ansluten enhet har kontakt med sina närmaste grannar i nätet ▪ mesh

- **Mesh-nätverk**, ett hemmanätverk som ger en mer stabil och omfattande lösning för snabbare internethastigheter ▪ mesh network
- **Mesh-nod**, infrastruktur av en meshnätverk ▪ mesho node
- **Mesh-punkt**, etablerar vägar inom ett meshnätverk ▪ mesh point
- **Mesh-set**, uppsättning nätverk där varje ansluten enhet har kontakt med sina närmaste grannar i nätverket ▪ mesh-set
- **Mesh-system**, två eller flera routrar som arbetar tillsammans att säkra bra wifi i hela area ▪ mesh system

Minneskort, lagringsminne i form av ett kort ▪ memory card

Mobil, trådlöst ansluten till tele- och datanätet med fri rörlighet i ett stort område ▪ mobile phone

- **Mobilchip**, chip för bärbara enheter ▪ hybridsammansättning skapat på svenska
- **Mobiltelefon**, trådlöst ansluten till tele- och datanätet med fri rörlighet i ett stort område ▪ mobile phone

Modem, utrustning för överföring av data på telenät ▪ modem

Mus, det vanligaste pekdonet för stationära persondatorer ▪ mouse

Near-field communication (NFC), kontaktlös kommunikation ▪ Near-field communication (NFC)

Notch, övre delen av skärmen ▪ notch

Organic light emitting diode skärm (OLED-skärm), skärm som har lysdiod av polymer (plast) som avger ljus när det passerar ström genom den ▪ Organic light emitting diode skärm (OLED-skärm)

Optisk zoom, möjlighet till steglös förändring av ett kameraobjektivs brännvidd ▪ optical zoom

Personal computer (PC), flerfunktionsdator ▪ personal computer (PC)

Pixel, den minsta beskrivbara enheten i en digital bild ▪ pixel

Podcast, publicering av radioprogram och liknande inspelningar på webben för nerladdning ▪ podcast

- **Podcast-app**, en app för att lyssna på poddsändningar ▪ podcast app

Pop-up-kamera, kamera inbyggda i elektroniska enheter som inte kommer ut förrän användaren väljer att de ska komma ut ▪ pop up camera

Port, fysisk anslutning i form av ett uttag ▪ port

- **A-port**, port med en rektangulär kontakt ▪ USB-A
- **C-port**, port med en reversibel kontakt ▪ USB-C

Processor, logisk krets för bearbetning av data ▪ processor

Random access memory (RAM), den typ av fysiskt minne som används som arbetsminne ▪ Random access memory (RAM)

Reparationssajt, webbsida när man kan ge eller be råd om hur att reparera någonting ▪ repair website

Roaming, användning av annan operatörs mobilnät utomlands eller när man är utanför sin vanliga operatörs täckningsområde ▪ roaming

Router, nätverksenhet som fördelar trafiken i ett datornät ▪ router

Sajt, plats på internet för presentation av en persons el. organisations verksamhet ▪ site

Secure boot, system som skyddar datorer mot skadliga attacker ▪ secure boot

Selfiekamera, kamera för att göra ett självporträtt ▪ selfie camera

Server, datorprogram eller en enhet som tillhandahåller funktionalitet för andra program eller enheter ▪ server

Simkort, litet chip i mobiltelefon som är nödvändigt för att aktivera telefonen ▪ sim card

Slajd, bild i en presentation ▪ slide

Smart telefon, mobiltelefon som också kan användas som dator ▪ smartphone

Smartphone ▪ se smarta telefon

Short message service (SMS), textmeddelanden mellan mobiltelefoner ▪ short message service (SMS)

Social nätverk, webbplats för kontakter mellan människor ▪ social network

Solid-state drive (SSD), lagringsminne som enbart består av halvledarminne ▪ solid-state drive (SSD)

Streama, spela upp ljud el. film som lagrats på en webbplats via nä-verk ▪ to stream

Streaming, spelning av video och musik på internet ▪ streaming

- **Streamingjätte**, inflytelserik streaming företag ▪ streaming giant
- **Streamingtjänst**, tjänst som utropar möjligheten av streaming ▪ streaming service

Superdator, avancerad dator för invecklade vetenskapliga och tekniska beräkningar ▪ super computer

Surfa, letar efter information på internet ▪ to surf

Svepa, dra fingret över en pekskärm för att bläddra eller rulla ▪ to swipe

Thermal design power (TDP), maximal mängd värme som genereras av ett datorchip eller en komponent som kylsystemet i en dator är utformat för att spridas under alla arbetsbelastningar ▪ Thermal design power (TDP)

Tech, som relaterades till teknologi ▪ tech

- **Techbolag**, affärsenhet som huvudsakligen fokuserar på utveckling och tillverkning av teknikprodukter ▪ tech company
- **Techjätte**, mycket framgångsrikt teknikföretag ▪ tech giant
- **Tech-värld**, teknologisk värld ▪ tech world

Teknikexpert, expert för teknik ▪ tech expert

Telefon, apparat för överlåtelse av samtal över större avstånd ▪ telephone

Telefonnummer, sekvens av siffror tilldelade en mobiltelefon eller telefon ▪ telephone number

Touch ID-sensor, fingeravtrycksläsare ▪ touch ID sensor

TV, maskin för att titta på TV program ▪ TV

Uppdatera, komplettera med aktuella uppgifter ▪ to update

Uppdatering, process för uppdatering av dator eller mobiltelefon ▪ updating

Uppgradera, ge högre prestanda ▪ to upgrade

Universal serial bus (USB), den vanligaste enheten för att ansluta utrustning till en dator ▪ universal serial bus (USB)

Video, uppspelning och inspelning av bilder med ljud ▪ video

Videoklipp, en kort video ▪ video clip

Virtuell, dator-simulerad ▪ virtual

Virtual reality (VR), illusion av en verklig och interaktiv omgivning, skapad med datorteknik ▪ virtual reality (VR)

- **VR-headset**, huvudmonterad enhet som ger virtuell verklighet för bäraren ▪ VR headset

Webbhotell, företag som hyser andras webbsidor på sina egna servrar ▪ web hotel

Webbläsare, program som hämtar webbsidor från webbservrar och visar upp dem i grafisk form för användaren ▪ web reader

Webbsida, enskild sida på webbplats ▪ website

Widget, ordet widget används främst om tillbehör och verktyg, men inte om kompletta ”prylar” som mobiltelefoner och kameror ▪ widget

Zoom, ta in i närbild genom zoomning ▪ zoom

Bilaga 2-Trespråkig ordlista

Kroatiska	Svenska	Engelska
Artificial intelligence (AI)	Artificiel initelligens	Artificial intelligence
Algoritam	Algoritm	Algorithm
Always-On zaslon	Always on display	Always- on screen
Active-Matrix Organic Light-Emitting Diode (AMOLED)	Active-Matrix Organic Light-Emitting Diode (AMOLED)	Active-Matrix Organic Light-Emitting Diode (AMOLED)
Application programming interface (API)	Application programming interface (API)	Application programming interface (API)
Aplikacija	Applikation	Application
Augmented Reality (AR)	Augmented Reality (AR)	Augmented Reality (AR)
Air Sphere Coating (ASC)	Air Sphere Coating (ASC)	Air Sphere Coating (ASC)
Avatar	Avatar	Avatar
Back up	Back up	Back up
Bluetooth	Bluetooth	Bluetooth
Bubica	Bugg	Bug
Bug	Bugg	Bug
Čip	Chipp	Chip
Clipboard	Clipboard	Clipboard

Cloud	Cloud	Cloud
Cyber	Cyber	Cyber
Double data rate (DDR)	Double data rate (DDR)	Double data rate (DDR)
Digitalizacija	Digitalisering	Digitalization
Digitalni	Digital	Digital
Do not disturb (DnD)	Do not disturb (DnD)	Do not disturb (DnD)
Dron	Dron	Dron
Društvena mreža	Socialt nätverk	Social network
Eksportirati	Exportera	To export
Email	Email	Email
E-mail	E-mail	E-mail
Engine	Engine	Engine
e-pošta	E-mail	E-mail
eSIM	eSIM	eSIM
Extended reality (XR)	Extended reality (XR)	Extended reality (XR)
Film	Film	Film
Gadget	Gadget	Gadget
Game developer	Game developer	Game developer
Gaming računalo	Gamingdator	Gaming computer
Gaming zona	Gaming zone	Gaming zone
Gigabajt	Gigabyte	Gigabyte
Glitch	Glitch	Glitch
Global navigation satellite system (GLONASS)	Global navigation satellite system (GLONASS)	Global navigation satellite system (GLONASS)
Global positioning system (GPS)	Global positioning system (GPS)	Global positioning system (GPS)
Grafička kartica	Grafikkort	Graphic card
Haker	Hacker	Hacker
Hakirati	Att hacka	To hack
Hardver	Hardware	Hardware
High Definition (HD)	High Definition (HD)	High Definition (HD)
Hard disk drive (HDD)	Hard disk drive (HDD)	Hard disk drive (HDD)
High Dynamic Range (HDR)	High Dynamic Range (HDR)	High Dynamic Range (HDR)
Inč	Tum	Inch
Internet	Internet	Internet
Internetska stranica	Webbsida	Website
Internetska trgovina	Webshop	Webshop
Internetski korisnik	Internetanvändare	Internet user
Internetski sadržaj	Internetinnehåll	Internet content
Internet protocol (IP)	Internet protocol (IP)	Internet protocol (IP)
In-plane switching (IPS)	In-plane switching (IPS)	In-plane switching (IPS)
Information technology (IT)	Information technology (IT)	Information technology (IT)
IT tvrtka	IT-företag	IT company

Klik	Klick	Click
Kod	Kod	Code
Kontrolni panel	Kontrollpanel	Control panel
Konzola	Konsol	Console
Laptop	Laptop	Laptop
Liquid Crystal Display (LCD)	Liquid Crystal Display (LCD)	Liquid Crystal Display (LCD)
Light-emitting diode (LED)	Light-emitting diode (LED)	Light-emitting diode (LED)
Link	Länk	Link
Malware	Malware	Malware
Matična ploča	Moderkort	Motherboard
Megapiksel	Megapixel	Megapixel
Micro secure digital (microSD)	Micro secure digital (microSD)	Micro secure digital (microSD)
Machine learning (ML)	Machine learning (ML)	Machine learning (ML)
Mobilni telefon	Mobiltelefon	Mobile phone
Mixed reality (MX)	Mixed reality (MX)	Mixed reality (MX)
nano-SIM	nano-SIM	nano-SIM
Near-field communication (NFC)	Near-field communication (NFC)	Near-field communication (NFC)
Notch	Notch	Notch
Offline	Offline	Offline
Organic light-emitting diode (OLED)	Organic light-emitting diode (OLED)	Organic light-emitting diode (OLED)
Online	Online	Online
Optički zoom	Optisk zoom	Optic zoom
Pametnan uređaj	Smart enhet	Smart device
Pametni sat	Smartklocka	Smartwatch
Pametni stroj	Smart maskin	Smart machine
Pametni telefon	Smarttelefon	Smartphone
Piksel	Pixel	Pixel
Pixel	Pixel	Pixel
Plug-in	Plug-in	Plug-in
Pixels per inch (PPI)	Pixels per inch (PPI)	Pixels per inch (PPI)
Printer	Printer	Printer
Procesor	Processor	Processor
Proširena stvarnost	Augmented reality	Augmented reality
Random access memory (RAM)	Random access memory (RAM)	Random access memory (RAM)
RAM memorija	RAM-minne	RAM memory
Read-only Memory (ROM)	Read-only Memory (ROM)	Read-only Memory (ROM)
Standard definition (SD)	Standard definition (SD)	Standard definition (SD)
Server	Server	Server
Subscriber identity module	Subscriber identity module	Subscriber identity module

(SIM)	(SIM)	(SIM)
Smartfon	Smarttelefon	Smartphone
Smartphone	Smarttelefon	Smartphone
Short message service (SMS)	Short message service (SMS)	Short message service (SMS)
Softver	Software	Software
Sprite	Sprite	Sprite
Solid-state drive (SSD)	Solid-state drive (SSD)	Solid-state drive (SSD)
Tech časopis	Teknisk tidskrift	Tech magazine
Telefon	Telefon	Telephone
UD	UD	UD
Super UD	Super UD	Super UD
Umjetna inteligencija	Artificiell intelligens	Artificial intelligence
Universal serial bus (USB)	Universal serial bus (USB)	Universal serial bus (USB)
Video Graphics Adapter (VGA)	Video Graphics Adapter (VGA)	Video Graphics Adapter (VGA)
Video Home System (VHS)	Video Home System (VHS)	Video Home System (VHS)
Video	Video	Video
Videoigra	Videospel	Video game
Videozapis	Video	Video
Virtualna stvarnost	Virtuell verklighet	Virtual reality
Virtualno	Virtuell	Virtual
Virus	Virus	Virus
Virtual reality (VR)	Virtual reality (VR)	Virtual reality (VR)
Video Random access memory (vRAM)	Video Random access memory (vRAM)	Video Random access memory (vRAM)
Web	Web	Web
Web stranica	Webbsida	Web page
Web-servis	Webb-service	Web-service
Web-shop	Webbshop	Webbshop
Wireless	Wireless	Wireless
Zum	Zoom	Zoom
Zumirati	Zooma	Zooma